

**Powiatowa Stacja
Sanitarno - Epidemiologiczna
w Opatowie**

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU OPATOWSKIEGO 2022

**Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Opatowie**

Opracowanie zbiorowe

Autorzy:

Jolanta Rękas-Szylar - Wstęp

Beata Janicka – rozdział 1 i 5

Małgorzata Małkiewicz – rozdział 2

Jolanta Nowak – rozdział 3

Teresa Dyka – rozdział 4

Lucyna Mizera – rozdział 6

Anna Gniaź – rozdział 7

Kinga Dorociak – rozdział 8

Patrycja Rozmysłowska – rozdział 9

Magdalena Masternak – Podsumowanie

Skład i opracowanie graficzne

Zbigniew Gubernat

Spis treści

WSTĘP	5
1 SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA POWIATU OPATOWSKIEGO W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH W 2022 ROKU	7
1.1 ZACHOROWANIA NA CHOROBY ZAKAŹNE	8
1.2 REALIZACJA PROGRAMU SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH.....	14
1.3 PODSUMOWANIE:	15
2 JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ	16
2.1 WYMAGANIA, JAKIM POWINNA ODPOWIADAĆ JAKOŚĆ WODY	16
2.2 CHARAKTERYSTYKA POSZCZEGÓLNYCH GRUP URZĄDZEŃ ZAOPATRZENIA LUDNOŚCI W WODĘ	17
2.2.1 <i>Wodociągi o produkcji wody < 100m³/dobę</i>	17
2.2.2 <i>Wodociągi o produkcji wody 101- 1000 m³/dobę</i>	17
2.2.3 <i>Wodociągi o produkcji wody 1001-10000 m³/dobę</i>	17
2.2.4 <i>Inne podmioty zaopatrujące w wodę</i>	18
2.2.5 <i>Ujęcia powierzchniowe</i>	18
2.2.6 <i>Przyznane odstępstwa dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi</i>	18
2.3 BADANIA CIEPŁEJ WODY W SZPITALACH I W BUDYNKACH ZAMIESZKANIA ZBIOROWEGO NA OBECNOŚĆ PAŁECZEK LEGIONELLA SP.	19
2.3.1 <i>Badania ciepłej wody użytkowej w podmiotach leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne</i>	19
2.3.2 <i>Badania ciepłej wody użytkowej w budynkach zamieszkania zbiorowego, budynkach użyteczności publicznej/noclegowych</i>	19
2.4 PODSUMOWANIE I WNIOSKI.....	19
3 ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	20
4 STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK	23
4.1 STAN SANITARNY WYBRANYCH OBIEKTÓW I URZĄDZEŃ	23
4.1.1 <i>Ustępy publiczne i ogólnodostępne</i>	23
4.1.2 <i>Obiekty Pomocy Społecznej</i>	23
4.1.3 <i>Obiekty hotelarskie</i>	23
4.1.4 <i>Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej</i>	23
4.1.5 <i>Obiekty komunikacji publicznej</i>	24
4.1.6 <i>Cmentarze i domy przedpogrzebowe</i>	24
4.1.7 <i>Inne obiekty użyteczności publicznej</i>	24
4.1.8 <i>Kąpieliska, miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli i baseny kąpielowe</i>	25
4.1.9 <i>Obiekty małej infrastruktury</i>	25
4.2 WNIOSKI	26
5 STAN SANITARNY ZAKŁADÓW OCHRONY ZDROWIA	27
5.1 DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA WYKONYWANA PRZEZ PODMIOTY LECZNICZE.....	27
5.1.1 <i>Szpital w Opatowie</i>	27
5.1.2 <i>Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne</i>	27
5.2 DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA WYKONYWANA PRZEZ PRAKTYKĘ ZAWODOWĄ.....	28
5.3 WNIOSKI	28

6	NADZÓR ŚRODOWISKA PRACY	29
6.1	PROWADZENIE NADZORU	29
6.2	DZIAŁANIA W ZAKRESIE PROMOCJI I WSPÓŁPRACY	31
6.3	PODSUMOWANIE	31
7	NADZÓR NAD PLACÓWKAMI NAUCZANIA I WYCHOWANIA ORAZ PLACÓWKAMI WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY	32
7.1	NADZOROWANE PLACÓWKI I DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO-REPRESYJNA	32
7.2	OCENA STANU SANITARNO-TECHNICZNEGO W PLACÓWKACH	33
7.3	PODSUMOWANIE	34
8	STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I WYROBÓW KOSMETYCZNYCH	35
8.1	OCENA STANU SANITARNO-HIGIENICZNEGO WYBRANYCH GRUP NADZOROWANYCH OBIEKTÓW	35
8.1.1	<i>Sklepy spożywcze .....</i>	<i>35</i>
8.1.2	<i>Hurtownie środków spożywczych .....</i>	<i>36</i>
8.1.3	<i>Zakłady żywienia zbiorowego otwarte .....</i>	<i>36</i>
8.1.4	<i>Zakłady małej gastronomii.....</i>	<i>36</i>
8.1.5	<i>Ciastkarnie .....</i>	<i>36</i>
8.1.6	<i>Piekarnie .....</i>	<i>36</i>
8.2	JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ W 2022 R.	36
8.3	NADZÓR NAD OBIEKTAMI ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYMI W LETNIM SEZONIE TURYSTYCZNYM.	38
8.4	NADZÓR NAD OBIEKTAMI ŻYWIENIOWYMI W MIEJSCACH WYPOCZYNKU ZIMOWEGO I LETNIEGO DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ OCENA ICH FUNKCJONOWANIA	38
8.5	NADZÓR NAD PRAWIDŁOWOŚCIĄ ZNAKOWANIA WOŁOWINY I PRZETWORÓW Z MIĘSA WOŁOWEGO W OBRODZIE	38
8.6	NADZÓR NAD NOWĄ ŻYWNOŚCIĄ ORAZ ŻYWNOŚCIĄ GENETYCZNIE MODYFIKOWANĄ (GMO).....	38
8.7	DZIAŁANIA PODEJMOWANE W ZWIĄZKU Z POWIADOMIENIAMI W SYSTEMIE RASFF	39
8.8	NADZÓR NAD SUPLEMENTAMI DIETY, ŚRODKAMI SPOŻYWCZYMI SPECJALNEGO PRZEZNACZENIA ŻYWIENIOWEGO, ŚRODKAMI SPOŻYWCZYMI WZBOGACONYMI WITAMINAMI LUB SKŁADNIKAMI MINERALNYMI	39
8.9	PODEJMOWANIE INTERWENCJI NA WNIOSEK KONSUMENTÓW LUB INNYCH INSTYTUCJI	39
8.10	POSTĘPOWANIE ZE ŚRODKAMI SPOŻYWCZYMI O NIEWŁAŚCIWEJ JAKOŚCI ZDROWOTNEJ	40
8.11	NADZÓR NAD MATERIAŁAMI I WYROBAMI PRZEZNACZONYMI DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ	40
8.12	PODSUMOWANIE	40
9	PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	41
9.1	DZIAŁALNOŚĆ SZKOLENIOWA I NADZORCZA	41
9.2	WNIOSKI	42
	PODSUMOWANIE	43
	SPIS TABEL	44

Wstęp

Państwowa Inspekcja Sanitarna działając na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 338) realizuje zadania z zakresu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych.

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest działanie na rzecz zapobiegania powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia, a także promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia, bezpieczeństwem zdrowotnym wody, oraz chemikaliami.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opatowie zgodnie z delegacją zawartą w art. 12a ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej dokonuje corocznej oceny stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu opatowskiego, uwzględniając istniejące zagrożenia dla zdrowia publicznego.

Miniony 2022 rok upłynął przede wszystkim pod znakiem panującej na całym świecie pandemii koronawirusa SARS-CoV-2. Był to trzeci, trudny rok (a zwłaszcza jego pierwsze półrocze) zmuszający do zmierzenia się z wyzwaniem w skali, jakich wcześniej w naszej pracy nie doświadczyliśmy oraz dodatkowymi działaniami związanymi z nadzorem nad przypadkami zakażeń i chorób zakaźnych wśród zakwaterowanych na terenie powiatu opatowskiego uchodźców z Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego kraju.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opatowie podejmowali ogromny wysiłek, by w powstałym kryzysie zdrowotnym zapewnić bezpieczeństwo sanitarno-higieniczne, a w szczególności epidemiologiczne mieszkańców powiatu opatowskiego.

Nasza praca w 2022 roku ukierunkowana była głównie na działaniach związanych z opanowaniem epidemii i jej skutków.

Niezależnie od tych działań wykonywaliśmy inne zadania ustawowe sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny w zakresie zdrowia publicznego w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu innych chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych. Tak więc, podobnie jak w latach poprzednich prowadziliśmy monitoring jakości wody do spożycia, nadzór nad jakością zdrowotną żywności, żywienia i produktów kosmetycznych, a także nadzór nad warunkami higieny nauczania, wychowania, rekreacji i wypoczynku, nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w obiektach użyteczności publicznej ze szczególnym uwzględnieniem obiektów, w których udzielane są świadczenia zdrowotne.

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opatowie zatrudnione są osoby, które posiadają wysokie kwalifikacje kierunkowe oraz specjalistyczną, stale poszerzaną wiedzę z zakresu zdrowia publicznego oraz innych dziedzin przydatnych w realizacji codziennych zadań. Pracujemy zgodnie z zapisami systemu zarządzania jakością, który jest stale doskonalony. Gwarantuje on wiarygodne, właściwie udokumentowane wyniki kontroli prowadzonych przez pracowników w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Informacje jakie zostały zawarte w niniejszej ocenie stanu sanitarnego powiatu opatowskiego wskazują, że stan sanitarno-epidemiologiczny w naszym regionie ulega systematycznej poprawie. W dalszym ciągu na bieżąco monitorujemy i egzekwujemy od osób odpowiedzialnych, przestrzeganie przepisów prawa i norm z zakresu szeroko rozumianego zdrowia publicznego.

Wysoki poziom bezpieczeństwa sanitarnego powiatu jest zasługą nie tylko Państwowej Inspekcji Sanitarnej, ale też wynikiem bardzo dobrej współpracy z innymi jednostkami kontrolującymi, organami administracji rządowej i samorządowej oraz instytucjami działającymi na rzecz poprawy zdrowia mieszkańców ziemi opatowskiej.

Niniejsze opracowanie przedstawia ocenę stanu sanitarnego powiatu opatowskiego wg stanu na dzień 31.12.2022 r.

Państwowy Powiatowy

Inspektor Sanitarny w Opatowie

dr n. farm. Jolanta Rękas-Szylar

1 SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA POWIATU OPATOWSKIEGO w ZAKRESIE CHORÓB ZAKAŹNYCH w 2022 roku

W 2022 r. ze względu na trwającą od marca 2020 r. pandemię COVID-19 kontynuowano działania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej związane z przeciwdziałaniem epidemii, a od 16 maja - stanu zagrożenia epidemicznego. Na bieżąco monitorowano sytuację epidemiologiczną w kraju i na świecie. Realizowano zadania wynikające z aktualnej sytuacji epidemiologicznej w powiecie opatowskim, związane z zapobieganiem, zwalczaniem oraz minimalizacją skutków COVID-19, a także zadania związane z trwającym od 24 lutego 2022 r. konfliktem zbrojnym w Ukrainie.

Działania te obejmowały m.in.:

- prowadzenie rejestracji chorób zakaźnych zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD - 10) oraz Definicjami Chorób Zakaźnych w Unii Europejskiej,
- prowadzenie dochodzeń epidemiologicznych,
- nakładanie obowiązku kwarantanny dla osób z kontaktu z osobą zakażoną SARS-CoV-2 (do 28.03.2022 r. zgodnie z obowiązującymi przepisami),
- nadzór nad przypadkami zakażeń/chorób zakaźnych wśród uchodźców z Ukrainy, w tym identyfikowanie ognisk zbiorowych,
- współpracę z podmiotami leczniczymi działającymi na terenie powiatu,
- nakładanie kar na osoby nieprzestrzegające przepisów p/ epidemicznych COVID-19,
- przeprowadzanie kontroli dotyczących przestrzegania przepisów p/ epidemicznych COVID-19 w obiektach handlowych i usługowych (kontrole przeprowadzane przez organy PIS samodzielnie i wspólnie z Policją w I kwartale 2022 r.),
- podejmowanie w Systemie Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS) zgłoszeń różnych spraw, głównie związanych z tematyką COVID-19.

W związku z powyższymi zadaniami w PSSE w Opatowie w 2022 r.:

- przeprowadzono 184 kontrole tematyczne dot. stosowania przepisów prawa odnoszących się do obowiązującego w Polsce stanu epidemii (tzw. Check Listy – kontrole wykonywane przez pracowników wszystkich sekcji). Podczas kontroli, przeprowadzanych samodzielnie bądź wspólnie z funkcjonariuszami Policji, pracownicy PSSE w Opatowie poddawali ocenie realizację wymogów dotyczących m.in. zapewnienia dostępności środków do dezynfekcji w obiektach, zasłaniania ust i nosa przez pracowników obsługi,
- nałożono 17 mandatów karnych na kwotę 430 zł. za brak środków do dezynfekcji rąk oraz za brak maseczek,
- wydano 2 decyzje administracyjne w związku ze skargami dot. nieprzestrzegania przepisów prawa odnoszących się do obowiązującego w Polsce stanu epidemii (2 umorzenia sprawy z art.105 Kpa),
- przekazywano cotygodniowe meldunki nt. ilości zakażeń/chorób zakaźnych wśród uchodźców z Ukrainy i podjętych działań w związku z zaistniałą sytuacją oraz zainteresowania szczepieniami ochronnymi w grupie dzieci i młodzieży wśród uchodźców z Ukrainy.

1.1 Zachorowania na choroby zakaźne

Ogólnie w 2022 r. w powiecie opatowskim zarejestrowano 12824 przypadki zakażeń/zachorowań na choroby zakaźne. Przeprowadzono 3038 dochodzeń epidemiologicznych w ogniskach chorób zakaźnych, głównie dot. zakażeń SARS-CoV-2.

COVID-19

W 2022 r. zarejestrowano 1821 przypadków zakażeń SARS-CoV-2. Zapadalność na tę jednostkę chorobową wyniosła 3681,02/100 tys. mieszkańców (w 2021 r - 2337 przypadków - zapadalność 4508,6/100 tys. mieszkańców).

Zachorowania w rozbiciu na kwartały:

- w I kwartale 2022 r. - 1279 przypadków (w 2021 -782, w 2020 -0)
- w II kwartale - 35 zakażeń, (w 2021 - 422 przypadki, w 2020 -2 przypadki),
- w III kwartale - 421 przypadków (w 2021 -18 przypadków, w 2020 -27 przypadków),
- w IV kwartale - 86 zakażeń (w 2021 -1116 przypadków, w 2020 -1165 przypadków).

U większości zakażonych przebieg choroby był lekki lub średni. Osoby te wyzdrowiały bez konieczności hospitalizacji.

Ciężki przebieg choroby przeważnie dotyczył osób w starszym wieku z chorobami współistniejącymi. Hospitalizowano z powodu Covid-19 w 2022 r. 290 osób z naszego powiatu (w 2021 r. 335 osób, w 2020 r.- 163 osoby).

Zarejestrowano łącznie 27 zgonów z powodu Covid-19 (w tym 25 przypadków powyżej 60 r.ż.) W 2021 r. - 94 zgony z powodu Covid-19 (większość powyżej 60 r.ż.) W 2020 r. - 58 zgonów, w większości dot. osób po 70 roku życia, z chorobami współistniejącymi.

W związku z działaniami podejmowanymi w celu zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania wirusa SARS-CoV-2 pracownicy Stacji na bieżąco pracowali w systemach informatycznych SEPIS, EWP, SRWE. Obecnie system SEPIS jest podstawowym narzędziem pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Ospa wietrzna

W 2022 r. zarejestrowano 153 przypadki ospy wietrznej. Zapadalność – 309,2/100 tys. mieszkańców.

W 2021 r. zarejestrowano 108 przypadków ospy wietrznej (zapadalność – 208,4/100 tys. mieszkańców, a w 2020 r. -54 przypadki (zapadalność - 104,2/100 tys. mieszkańców).

Na utrzymującą się wysoką zapadalność wpływa brak powszechnego obowiązku szczepienia przeciw ospie wietrznej, z wyjątkiem wskazanych w PSO, wybranych grup dzieci do ukończenia 12 roku życia.

Różyczka

W 2022 r. nie zarejestrowano zachorowań na różyczkę.

W 2021 r. zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na różyczkę, któremu wobec braku potwierdzenia laboratoryjnego nadano status przypadku możliwego. Zapadalność – 1,9/100 tys. mieszkańców.

W 2020 r. nie zarejestrowano zachorowań na różyczkę.

Nagminne zapalenie przyusznic (świnka)

W 2022 r. zarejestrowano 5 przypadków świnki - zapadalność 10,1/100 tys.mieszkańców.

W 2021 r. w powiecie opatowskim zarejestrowano 2 przypadki możliwe zachorowania na nagminne zapalenie przyusznic (świnka). Zapadalność 3,8/100 tys. mieszkańców.

W 2020 r. w naszym powiecie odnotowano 3 przypadki świnki (zapadalność 5,8/100 tys.miesz.)

Krztusiec

W latach 2022 -2019 nie zarejestrowano przypadku zachorowania na krztusiec. Przyjmuje się, że aktualne pozostają wnioski z Ogólnopolskiego Badania Epidemiologii Krztuśca prowadzonego przez NIZP – PZH w latach 2009 – 2011, według którego podawana statystyka jest niedoszacowana – na jeden zgłoszony przypadek krztuśca może przypadać nawet kilkadziesiąt nierozpoznanych zachorowań we wszystkich grupach wiekowych.

Płonica

W latach 2022-2021 r. odnotowano po 1 możliwym przypadku zachorowania. Zapadalność wynosiła odpowiednio: w 2022 r.- 2,0 /100 tys. mieszkańców, a w 2021 r.- 1,9/100 tys. mieszkańców.

W 2020 r. zarejestrowano 2 zachorowania na płonicę (zapadalność 3,8/100tys.)

Borelioza

W 2022 r. w powiecie opatowskim zarejestrowano 31 przypadków boreliozy - zapadalność- 62,7/100 tys. mieszkańców. U 30 osób - wystąpił rumień wędrujący, 1 osoba zachorowała na neuroboreliozę.

W 2021 r. w naszym powiecie wystąpiło 24 zachorowania na boreliozę – u wszystkich pacjentów wystąpił rumień wędrujący. Nie odnotowano przy tym zachorowania na neuroboreliozę. Zapadalność 46,3/100 tys. mieszkańców.

W 2020 r. odnotowano 14 przypadków boreliozy, u wszystkich chorych wystąpił rumień wędrujący. Zapadalność - 27,0/100 tys. mieszkańców.

Stale zwiększająca się liczba zarejestrowanych przypadków boreliozy wiąże się z poprawą diagnostyki oraz rozpoznawania i zgłaszania tej choroby. Duże znaczenie ma fakt, że teren powiatu opatowskiego jest terenem rolniczym oraz to, że duża część mieszkańców zbiera owoce runa leśnego w celach zarobkowych. W związku z brakiem szczepionki przeciwko boreliozie bardzo ważne jest upowszechnianie wiedzy nt. tej choroby oraz edukacja społeczeństwa w zakresie stosowania środków ochronnych (właściwa odzież, obuwie, stosowanie repelentów) i właściwego postępowania w przypadku ukłucia przez kleszcza. Wczesne i umiejętne usunięcie kleszcza znacząco zmniejsza ryzyko ewentualnego zakażenia.

Wirusowe zapalenie wątroby typu A

W 2022 r. zarejestrowano 1 przypadek. Dotyczył 9-letniego chłopca ze wsi. Zapadalność – 2,0/100 tys. mieszkańców.

W latach 2021-2020 nie odnotowano zachorowań na wzv typu A.

W Polsce szczepienie przeciw wzv A jest szczepieniem zalecanym w ramach Programu Szczepień Ochronnych.

Wirusowe zapalenie wątroby typu B

W latach 2022-2020 nie odnotowano zachorowań na wzv typu B.

Dobra sytuacja epidemiologiczna wynika z powszechności obowiązkowych szczepień dzieci, popularności szczepień zalecanych przed zabiegami operacyjnymi, a także stale poprawiających się warunków świadczenia usług w podmiotach wykonujących działalność leczniczą.

Wirusowe zapalenie wątroby typu C

W 2022 r. zarejestrowano 2 przypadki. Okoliczności wykrycia: podczas wykonywania badań kontrolnych. Zapadalność – 4,0/100 tys. mieszkańców.

W 2021 r. wystąpiło 1 zachorowanie na wirusowe zapalenie wątroby typu C w powiecie opatowskim. Zachorowanie zostało wykryte podczas hospitalizacji z powodu COVID-19. Zapadalność na WZW typu C - 1,9/100 tys. mieszkańców.

W 2020 r. zarejestrowano 4 przypadki WZW C, (zapadalność 7,71/100 tys. mieszkańców) bezobjawowe, wykryte podczas wykonywania badań przesiewowych.

Zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu

W 2022 r. odnotowano 1 przypadek kleszczowego zapalenia mózgu oraz 1 przypadek innego i nieokreślonego zapalenia opon mózgowych (zapadalność 2,0/100 tys.mieszk.).

W 2021 r. i 2020 r. nie odnotowano w naszym powiecie przypadku zachorowania na zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu.

Biegunki u dzieci do lat 2

W 2022 r. zarejestrowano 56 przypadków biegunek dzieci do lat 2, w tym: 1 przypadek bakteryjnych zakażeń jelitowych, 19 wywołanych przez wirusy oraz 10 przypadków biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowego o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu. Zapadalność wyniosła łącznie 113,2/100 tys. mieszkańców.

W 2021 r. zarejestrowano 3 przypadki biegunek u dzieci do lat 2 (rotawirusy, norowirusy, adenowirusy). Zapadalność wynosiła 5,8/100 tys. mieszkańców.

W 2020 r. odnotowano 23 przypadki biegunek, w tym: 1 przypadek bakteryjnych zakażeń jelitowych, 13 zakażeń wirusowych, w tym: 2 wywołane przez rotawirusy, 5 - przez norowirusy, 1- przez adenowirusy, 5 o etiologii wirusowej nieustalonej oraz 9 przypadków biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowego o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu.

Salmonelozy – zatrucia pokarmowe

W 2022 r. zarejestrowano 9 przypadków salmonelozy, zapadalność wyniosła 18,2/100 tys. (5 Enteritidis, 1 Manhattan, 3 nieokreślone (spp)).

W 2021 r. stwierdzono 10 przypadków salmonelozy. Wszystkie przypadki spośród zachorowań należały do szczepu Enteritidis. Zapadalność wyniosła 19,3/100 tys. mieszkańców.

W 2020 r. zarejestrowano 9 przypadków salmonelozy, zapadalność wyniosła 17,4/100 tys. (5 Enteritidis, 3 grupy D, 1 spp)

Z przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych wynika, że zakażeniom sprzyja nieodpowiednia obróbka termiczna żywności, brak dbałości o higienę przygotowywania potraw, niewłaściwe warunki przechowywania żywności, w tym nieprzestrzeganie warunków chłodzenia.

Tabela 1. Salmonellozy- rozkład zachorowań

	2022				2021			
	miasto		wieś		miasto		wieś	
Grupy wiekowe	M	K	M	K	M	K	M	K
0-2			2				4	1
3-5							2	
6-9								
10-14				1				
15-19		1						
20-39	1							2
40-65		1	1	1				
65+			1					1
	3		6		0		10	
Razem	9				10			

Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową.

Choroby przenoszone drogą pokarmową to grupa jednostek chorobowych wywołanych różnymi czynnikami, a ich wspólną cechą jest droga zakażenia.

W 2022 r. zarejestrowano 6 zbiorowych zatruc pokarmowych: 4 o etiologii rotawirusowej, 1 norowirusowej, 1 o nieustalonej etiologii. Dwa ogniska rotawirusowe dot. zakażeń wśród uchodźców z Ukrainy (w pierwszym ognisku - troje chorych dzieci, w drugim - dwoje chorych dzieci). Dwa kolejne ogniska o etiologii rotawirusowej, podobnie jak ognisko norowirusowe to ogniska rodzinne (chorych 2-3 domowników). Ognisko o nieustalonej etiologii odnotowano wśród pacjentów ZOL-u (6 chorych pacjentów). W pobranych badaniach w kierunku rota-, noro-, adenowirusów, Clostridium i Salmonella, Shigella nie wyhodowano patogenów chorobotwórczych.

W 2021 r. odnotowano 1 zbiorowe zatrucie pokarmowe o etiologii adenowirusowej wśród pacjentów i personelu ZOL-u i hospicjum.

Zatrucie jadem kielbasianym.

W przeciągu ostatnich lat na terenie powiatu opatowskiego nie odnotowano zatrucia jadem kielbasianym. 1 przypadek zarejestrowano w 2015 r.

AIDS - Zespół nabytego upośledzenia odporności

W 2022 r. na terenie powiatu opatowskiego nie zarejestrowano zachorowania na AIDS, odnotowano 1 nowe zakażenie wirusem HIV. Dotyczyło kobiety ukraińskiego pochodzenia.

W roku 2021 r. oraz w 2020 r. w naszym powiecie nie zarejestrowano zgłoszeń zachorowania na AIDS ani zakażenia wirusem HIV.

Kiła

W 2022 r. na terenie powiatu opatowskiego zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na kiłę (kiła nieokreślona).

Podobnie po 1 przypadku zachorowania na tę jednostkę chorobową zarejestrowano w roku 2021 (kiła wczesna) i w roku 2020 (kiła wtórna).

Gruźlica

W 2022 r. zarejestrowano 9 przypadków gruźlicy płuc. Nie odnotowano zachorowań wśród dzieci i młodzieży. Zachorowania dotyczyły: 75-letniej kobiety ze wsi (z gminy Ożarów) oraz 8 mężczyzn w przedziale wiekowym 23-82 lata w gminach: Ożarów (5 osób, w tym w mieście 1 osoba), Opatów (1 osoba w mieście), Tarłów (1 osoba), Wojciechowice (1 osoba). Zapadalność 18,2/100 tys. mieszkańców. 5 z 9 przypadków to przypadki potwierdzone bakteriologicznie.

W 2021 r. odnotowano 6 zachorowań na gruźlicę w naszym powiecie. Zachorowania dotyczyły 1 kobiety w wieku 43 lata – mieszkanka gminy Baćkowice. Pozostałe zachorowania dotyczyły mężczyzn w przedziale wiekowym 24 – 78 lat. Osoby chore to mieszkańcy gminy Opatów (3 zachorowania), Tarłów i Ożarów. Zapadalność wynosiła 11,6/100 tys. mieszkańców.

W 2020 r. zarejestrowano 5 przypadków gruźlicy płuc. Zachorowania dotyczyły 1 kobiety (86-letniej mieszkanki wsi z gm. Tarłów) oraz 4 mężczyzn w przedziale wiekowym 57 – 69 lat. Wśród nich: 3 mieszkańców miasta (Opatów i Ożarów) 1 mieszkaniec wsi z gm. Opatów. Nie odnotowano zachorowań wśród dzieci i młodzieży. Zapadalność 9,64/100tys.mieszkańców.

Grypa

Wykazywane w prowadzonym nadzorze epidemiologicznym „zachorowania i podejrzenia zachorowań na grypę” obejmują (zgodnie z przyjętą definicją), zarówno zachorowania grypopodobne jak i ostre zakażenia dróg oddechowych, wywołane przez różne czynniki etiologiczne.

W 2022 r. zarejestrowano 10552 przypadki grypy i zachorowań grypopodobnych. Zapadalność - wyniosła 21330/100 tys.mieszkańców.

W roku 2021 zarejestrowano 4669 przypadków zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę. Zapadalność w przypadku tej choroby w danym roku wynosiła 9008/100 tys. mieszkańców.

W 2020 r. odnotowano 8811 przypadków grypy i zachorowań grypopodobnych. Zapadalność - 16998,49/100 tys. mieszkańców.

Tabela 2. Liczba przypadków grypy i zachorowań grypopodobnych

Rok	Liczba przypadków		Zapadalność (na 100 tys.)	Liczba skierowanych do szpitala	
	ogółem	w tym dzieci (0-14)	ogółem	ogółem	w tym dzieci (0-14)
2022	10552	4063	21330	15	10
2021	4669	1688	9008	4	4
2020	8811	3020	16998	17	11
2019	15906	6633	30253	39	22

Z powyższej analizy wynika, że liczba przypadków grypy i zachorowań grypopodobnych w latach pandemii Covid-19 znacząco uległa zmniejszeniu. Było to niewątpliwie związane z pojawieniem się wirusa SARS-CoV-2 i trudnym zdiagnozowaniem poszczególnych przypadków zachorowań.

Przypadki pokąsania osób przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę lub zanieczyszczenie śliną tych zwierząt, po których podjęto szczepienia przeciw wściekliznie

W 2022 r. zarejestrowano 18 przypadków pokąsań przez nieznanego zwierzę, po których podjęto szczepienia p/wściekliznie, w tym : 8- przez nieznanego psa (5 z gm. Opatów, 2 z gm. Ożarów, 1 z gm. Iwaniska), 5 - przez nieznanego kota (3 gm. Opatów, 1 gm. Wojciechowice i 1 z gm. Ożarów), 2 pokąsania przez jeża w gm. Opatów, 2 przez wiewiórkę w gm. Opatów i gm. Lipnik oraz 1 przez sarnę w gm. Tarłów. Wszystkie osoby przyjęły pełne szczepienie p/ko wściekliznie. W 2022 r. zapadalność wyniosła 36,4/100 tys.mieszkańców.

W 2021 r. doszło do 5 zdarzeń związanych z pokąsaniem/pogryzieniem przez nieznanego zwierzęta. Przypadki te miały miejsce w gminach: Iwaniska, Ożarów, Baćkowice (2 przypadki), Tarłów. U wszystkich osób narażonych rozpoczęto i zakończono szczepienia p/wściekliznie. Zapadalność wynosiła 9,6/100 tys. mieszkańców.

W 2020 r. zarejestrowano 3 przypadki pokąsań przez nieznanego psa (z gminy Opatów, Wojciechowice, Iwaniska). U wszystkich osób podjęto szczepienie p/ko wściekliznie. Zapadalność wyniosła 5,8/100 tys. mieszkańców.

Współpraca z Powiatowym Inspektorem Weterynarii

W ramach monitoringu chorób odzwierzęcych PSSE w Opatowie współpracuje z Powiatowym Lekarzem Weterynarii. W przypadku zachorowań co najmniej 2 osób, gdzie zachodzi podejrzenie, że źródłem zachorowania lub zakażenia pokarmowego są zwierzęta lub środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego PPIS w Opatowie zgłasza ten fakt Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii oraz w razie potrzeby współpracuje z nim w celu zwalczania tych zachorowań lub zakażeń. Również w przypadku pokąsań przez zwierzęta na terenie powiatu opatowskiego PPIS w Opatowie ściśle współpracuje z Inspekcją Weterynaryjną przekazując poszczególne sprawy dotyczące pokąsań do dalszego prowadzenia.

W 2022 r. przekazano 84 przypadki pokąsań, w tym: 69 przez psy, 9 – przez koty, 3 przez jeża, 2 przez wiewiórkę i 1 przez sarnę.

W 2021 r. przekazano 65 przypadków pokąsań, w tym: 52 pokąsania przez psy, 12 przez koty i 1 dzikie zwierzę (lis lub kuna).

W 2020 r. przekazano 58 przypadków pokąsań, w tym: 51 - przez psy, 7 – przez koty.

1.2 Realizacja programu szczepień ochronnych

Na terenie powiatu opatowskiego w 2022 r. szczepieniom w ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych podlegała populacja 7302 dzieci i młodzieży do lat 19. Szczepienia wykonują pielęgniarki i położne, które ukończyły kurs immunoprofilaktyki. Punkty szczepień spełniają wymogi gabinetu zabiegowego i zapewniają prawidłowe warunki chłodnicze do przechowywania preparatów szczepionkowych.

W 2022 r. na terenie naszego powiatu nie zarejestrowano niepożądanego odczynu poszczepiennego.

W 2021 r. zarejestrowano 3 przypadki NOP-u. Wszystkie dotyczyły wystąpienia odczynów po szczepieniu p/Covid-19.

W latach 2020 - 2018 r. nie zarejestrowano niepożądanego odczynu poszczepiennego.

Tabela 3. Wykonawstwo szczepień w rocznikach podlegających szczepieniom zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych w powiecie opatowskim.

Szczepienie	Rocznik	Rodzaj szczepienia	Wykonawstwo w 2022 r	Wykonawstwo w 2021 r.	Wykonawstwo w 2020 r.
BCG - szczepionka przeciwgruźlicza	2022	szczepienie noworodkowe	100 %	100 %	99,2 %
szczepionka p wzw B dla dzieci	2022	szczepienie pierwotne + uzupełniające	93,2%	91,4%	81,9%
	2020	szczepienie pierwotne + uzupeł.	100%	99,1%	100%
szczepionka p/ Haemophilus Influenzae typu B	2022	szczepienie pierwotne	62,4%	55,0%	57,0%
	2021	szczepienie pierwotne + uzupełniające	99,6%	97,6%	99,0%
DTP – szczepionka błoniszcząco-krztuścowa	2022	szczepienie pierwotne	62,4%	55,0%	57,0%
	2021	szczepienie pierwotne + uzupełniające	98,9%	97,6%	99,0%
szczepionka p/ odrze, śwince, różyczce	2021	szczepienie pierwotne	84,5%	83,2%	85,3%
	2020	szczepienie pierwotne + uzupełniające	95,9%	96,8%	98,0%
szczepionka p/ poliomyelitis	2022	szczepienie pierwotne	62,4%	55,0%	57,0%
	2021	szczepienie pierwotne + uzupełniające	98,9%	97,6%	99,7%
szczepionka p/ Streptococcus Pneumoniae	2022	szczepienie pierwotne	64,1%	64,4%	67,0%
DtaP- – szczepionka błoniszcząco-krztuścowa + szczepionka p /poliomyelitis	2017	szczepienie przypominające	74,5%	80,3%	82,3%
szczepionka p/ odrze, śwince, różyczce (10 rok życia)	2013	szczepienie przypominające	81,8%	86,0%	84,2%
	2012	szczepienie przypominające	96,6%	97,0%	98,0%
Td – szczepionka p/błonicy, tężcowi (14 rok życia)	2009	szczepienie II przypominające	82,6%	81,0%	79,0%
Td – szczepionka p/błonicy, tężcowi (19 rok życia)	2004	szczepienie III przypominające	78,8%	75,3%	73,4%

Tabela 4. Zachorowania i zapadalność na wybrane choroby zakaźne i zatrucia w powiecie opatowskim w latach 2022 i 2021

Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań		Zapadalność (na 100 000 mieszkańców)		
	2021	2022	2021	2022	
Salmonelozy- zatrucia pokarmowe	10	9	19,3	18,19	
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe określone - ogółem (A04.0-A04.9), w tym dzieci do lat 2	26 0	23 1	50,2 -	46,49 -	
Wirusowe zakażenia jelitowe - ogółem(A08.0-4), w tym dzieci do lat 2	52 3	65 19	100,3 -	131,39 -	
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu - ogółem w tym dzieci do lat 2	37 8	98 10	71,4 -	198,09 -	
Płonica	1	1	1,9	2,02	
AIDS/HIV	0/0	0/1	-	- /2,02	
Kiła	1	1	1,9	2,02	
Zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	bakteryjne określone i nie określone	0	0	-	-
	wirusowe określone i nie określone	0	1	-	2,02
	inne i nie określone	0	1	-	2,02
Borelioza z Lyme	24	31	46,3	62,66	
Ospa wietrzna	108	153	208,4	309,28	
Różyczka – ogółem	1	0	1,9	-	
Świnka	2	5	3,8	10,05	
Wirusowe zapalenie wątroby	A	0	1	-	2,02
	B przewlekłe	0	0	-	-
	C przewlekłe	1	2	1,9	4,04
Covid-19	2337	1821	4508,6	3681	

1.3 Podsumowanie:

W roku 2022 na terenie powiatu opatowskiego sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych innych niż zakażenia SARS CoV-2, można określić jako stabilną. Nie obserwowano epidemicznego występowania chorób zakaźnych, nie rejestrowano przypadków chorób wymagających uruchamiania systemu wczesnego ostrzegania takich jak: cholera, dżuma, ospa prawdziwa. Lekarze zgłaszają zachorowania/zakażenia na odpowiednich drukach i w większości w odpowiednim terminie, w związku z tym pracownicy PSSE w Opatowie bez zbędnej zwłoki mogą przeprowadzić dochodzenie epidemiologiczne. Jest to niezbędne do ustalenia źródła zakażenia i przecięcia dróg szerzenia się danej choroby zakaźnej.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Opatowie posiada czynny telefon alarmowy udostępniony placówkom służby zdrowia i organom współpracującym ze służbami sanitarnymi.

W 2023 roku pracownicy Sekcji Nadzoru Przeciwepidemicznego kontynuować będą działania w zakresie: monitorowania sytuacji epidemiologicznej w powiecie opatowskim, realizacji zadań wynikających z aktualnej sytuacji epidemiologicznej związanej z zapobieganiem i zwalczaniem chorób zakaźnych, a także nadzoru nad realizacją obowiązkowych szczepień ochronnych.

2 JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ

2.1 Wymagania, jakim powinna odpowiadać jakość wody

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opatowie prowadzi nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 338) i ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2028). Wymagania, jakim powinna odpowiadać jakość wody, sposób oceny jej przydatności do spożycia przez ludzi oraz sprawowania nadzoru sanitarnego nad jakością wody określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Woda w urządzeniach zbiorowego zaopatrzenia w wodę ludności w powiecie opatowskim pochodzi wyłącznie z ujęć podziemnych. W 2022 r. nadzorem sanitarnym objęte były 23 ewidencjonowane urządzenia wodociągowe, oraz 1 urządzenie poza ewidencją, w trakcie likwidacji.

W związku z wydaną w roku 2021 decyzją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opatowie ze względu na podwyższoną zawartość żelaza, twardości, manganu i mętności zarządca jednego z urządzeń wodociągowych zapewnia odbiorcom wody dostęp do wody odpowiadającej wymogom sanitarnym oraz prowadzi systematyczne płukanie sieci, prowadzone są także badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej. Zarządca prowadzi dostawy wody konfekcjonowanej, przeznaczonej do spożycia, natomiast woda w sieci może być wykorzystywana do celów porządkowych, prania, spłukiwania toalet itp. Pod względem mikrobiologicznym woda odpowiada w pełni wymogom sanitarnym.

Tabela 5. Zestawienie kontroli sanitarnych, decyzji administracyjnych dotyczących urządzeń wodociągowych i jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z 2022 r

Urządzenia wg wielkości produkcji	Ilość urządzeń w ewidencji w 2022 r.	Ilość urządzeń zaplanowanych do kontroli	Ilość przeprowadzonych kontroli	Ilość zaplanowanych do pobrania próbek wody do spożycia przez ludzi	Ilość pobranych próbek wody do spożycia przez ludzi	Wydane decyzje administracyjne		Szacunkowa liczba odbiorców zaopatrywanych w wodę
						Ze wzgl. na stan techniczny	Ze wzgl. na jakość wody, w tym: oceny jakości wody i decyzje z art. 162 KPA	
<100 m ³ /dobę	10	10	11	24 tym 6 x monit. param. gr. B	27	1	4	3.762
101 -1000 m ³ /dobę	11	11	14	50 w tym 5 x monit. param. gr. B	54	3	10	31.067
1001 -10000 m ³ /dobę	2	2	2	14 w tym 2 x monit. param. gr. B	14	0	4	14.272
poza ewidencją	0	0	1	0	0	0	0	9
Łącznie	23	23	28	88	95	4	18	49.110

Prowadzony systematycznie monitoring jakości wody, analiza całorocznych sprawozdań z prowadzonych badań, zarówno w ramach nadzoru sanitarnego, jak i kontroli wewnętrznej przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych i przeprowadzona analiza ryzyka zdrowotnego pozwoliły na dokonanie rocznej oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi mieszkających na terenie powiatu opatowskiego. Ocena ta jest pozytywna dla całego powiatu, pomimo występujących w ciągu roku w niektórych urządzeniach zbiorowego zaopatrzenia w wodę przypadków zanieczyszczenia mikrobiologicznego stwierdzanych w ciągu roku w próbkach pobieranych do analiz. Zanieczyszczenia mikrobiologiczne i przekroczenia wartości parametrycznych poszczególnych parametrów fizykochemicznych były niezwłocznie i dosyć sprawnie usuwane przez zarządców poszczególnych wodociągów. Pozwoliło to w krótkim czasie uzyskiwać poprawę jakości wody w nadzorowanych urządzeniach. PPIS w Opatowie zwraca uwagę na coraz wyraźniejszy brak akceptacji wysokiej twardości wody w sieci jednego z największych wodociągów w powiecie.

2.2 Charakterystyka poszczególnych grup urządzeń zaopatrzenia ludności w wodę

2.2.1 Wodociągi o produkcji wody < 100m³ /dobę

Wszystkie urządzenia w tej grupie zostały skontrolowane. Przeprowadzono 12 kontroli sanitarnych, w tym 2 ponadplanowe (w tym 1 kontrolę sanitarną sprawdzającą wykonanie decyzji PPIS w Opatowie oraz 1 kontrolę wodociągu znajdującego się poza ewidencją).

Wydano 1 decyzję administracyjną dot. stanu technicznego w zakresie remontu uszkodzonej osypki zbiornika zasobowego.

Ze względu na jakość wody wydano w 2022 r. na urządzenia o tej wielkości produkcji - 4 decyzje, w tym: 2 decyzje stwierdzające warunkową przydatność wody do spożycia oraz 2 decyzje stwierdzające przydatność wody do spożycia.

2.2.2 Wodociągi o produkcji wody 101- 1000 m³/ dobę

Wszystkie urządzenia zostały skontrolowane. Zaplanowano przeprowadzenie 11 kontroli, przeprowadzono 14 kontroli sanitarnych, w tym 3 sprawdzające, ze względu na prowadzone postępowanie administracyjne dotyczące stanu sanitarno-technicznego i wydane zalecenia pokontrolne.

Wydano łącznie 13 decyzji administracyjnych, w tym:

- 1 decyzję o braku lub częściowym braku przydatności wody do spożycia,
- 4 decyzje warunkowo dopuszczające wodę do spożycia przez ludzi,
- 5 decyzji o ponownej przydatności wody do spożycia przez ludzi,
- 3 decyzje dotyczące usunięcia uchybień technicznych.

Jakość wody ze wszystkich nadzorowanych urządzeń o tej wielkości produkcji oceniono w skali roku pozytywnie.

2.2.3 Wodociągi o produkcji wody 1001-10000 m³/ dobę

Obydwa urządzenia skontrolowano, przeprowadzono 2 kontrole sanitarne. Na jakość wody z urządzeń w tej grupie wydano 4 decyzje administracyjne z uwagi na stwierdzone zanieczyszczenia mikrobiologiczne: wydano 2 decyzje o braku przydatności wody do spożycia oraz 2 decyzje o ponownej przydatności wody do spożycia po wykonanych czynnościach naprawczych. Pobrano 14 próbek wody do badań zgodnie z harmonogramem.

Biorąc pod uwagę wszystkie wyniki badań z 2022 r. uznać należy, że w rocznej ocenie jakości wody z obydwu największych w naszym powiecie wodociągów była właściwa – woda była przydatna do spożycia przez ludzi.

Bolączką konsumentów wody z sieci jednego z wodociągu jest jej wysoka twardość, która oznaczana w kolejnych próbkach w ciągu roku osiąga już wartość graniczną (500 mg CaCO₃/l) lub ją przekracza (w pojedynczych próbkach w ciągu roku). Wpływa to w znaczący sposób na stopień akceptacji jakości wody przez odbiorców, z uwagi na uciążliwość, jakie sprawia korzystanie z tak twardej wody. Zarządca nie podjął dotychczas czynności naprawczych w celu zredukowania twardości wody.

W jednym z wodociągów znajdujących się w tej grupie w grudniu 2022 r. rozpoczęły się w rejonie strefy ochronnej ujęcia wody prace modernizacyjne stacji uzdatniania wody z włączeniem kolejnego, trzeciego już modułu redukcji manganu, jak i towarzyszącej infrastruktury - zbiorników zasobowych, szachtów studziennych. Na krótki okres trwania remontu samej SUW rozpatrzono pozytywnie wnioski zarządcy o pozwolenie na podawanie odbiorcom wody bez uzdatniania pod względem chemicznym do czasu zakończenia prac w obrębie pompowni.

W 2022 r. nie nadzorowano wodociągów produkujących wodę w ilości **powyżej 10000 m³/dobę**. Urządzenia takie nie funkcjonują w powiecie opatowskim.

Coraz większą rolę w monitorowaniu jakości wody w urządzeniach zbiorowego zaopatrzenia w wodę odgrywają badania kontroli wewnętrznej prowadzone przez dostawców wody. Zarządcy realizują opracowane i zatwierdzone przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opatowie harmonogramy kontroli wewnętrznej z częstotliwością i w zakresie określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r. poz. 2294). Zarządcy wodociągów nie przedkładali Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Opatowie do zatwierdzenia, zgodnie z § 2 i § 12 tego rozporządzenia oceny ryzyka dla systemu zaopatrzenia w wodę i ujęcia wody, dzięki której mogliby się ubiegać o zmianę zakresu obowiązujących badań i ich częstotliwości.

2.2.4 Inne podmioty zaopatrujące w wodę

Do tej grupy kwalifikowane są według zapisów obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia (Dz. U. 2017 r. poz. 2294) „wody pochodzące z indywidualnych ujęć wody zaopatrujących mniej niż 50 osób lub dostarczających mniej niż średnio 10 m³ wody na dobę, jeżeli woda jest dostarczana w ramach działalności gospodarczej lub do budynków użyteczności publicznej, do budynków zamieszkania zbiorowego lub do podmiotów działających na rynku spożywczym, wykorzystujących wodę.” W ewidencji PPIS w Opatowie za rok 2022 nie było urządzeń spełniających te kryteria.

2.2.5 Ujęcia powierzchniowe

W powiecie opatowskim nie funkcjonują urządzenia wodociągowe oparte na ujęciach powierzchniowych.

2.2.6 Przyznane odstępstwa dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

W 2022 r. nie przyznawano zgody na odstępstwo dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie § 28 ust. 1. rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294), nie spełniającej

wymagań określonych w załączniku nr 1 cz. B ww. rozporządzenia. W tym zakresie parametrów nie odnotowano przekroczeń wartości dopuszczalnych w nadzorowanych urządzeniach zbiorowego zaopatrzenia w wodę.

2.3 Badania ciepłej wody w szpitalach i w budynkach zamieszkania zbiorowego na obecność pałeczek Legionella sp.

2.3.1 Badania ciepłej wody użytkowej w podmiotach leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne

Badania zaplanowano i przeprowadzono zgodnie z wymogami rozp. Ministra Zdrowia (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) dwukrotnie w ciągu roku tj. w marcu i listopadzie 2022 r. w jednym z podmiotów leczniczych na terenie powiatu opatowskiego. W obydwu pobranych próbkach nie stwierdzono obecności pałeczek Legionella w ilości wymagającej podjęcia czynności naprawczych. Wszystkie próbki wody odpowiadały wymogom sanitarnym określonym w cytowanym rozporządzeniu Ministra Zdrowia.

2.3.2 Badania ciepłej wody użytkowej w budynkach zamieszkania zbiorowego, budynkach użyteczności publicznej/noclegowych

W 2022 r. skontrolowano jakość wody ciepłej użytkowej w 7 tego rodzaju obiektach tj. w 1 placówce opiekuńczo-wychowawczej, 1 specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, 3 domach pomocy społecznej, 2 hotelach. Pobrano w tych obiektach 11 próbek wody ciepłej użytkowej, w tym 9 zgodnie z harmonogramem i 2 próbki ponadplanowe.

Prowadzono 4 postępowania administracyjne w związku ze stwierdzoną obecnością pałeczek Legionella w ilości powyżej 100 jtk/100ml, co wymagało podjęcia czynności naprawczych. Wydano 4 decyzje administracyjne nakazujące uzdatnienie wody i doprowadzenie jej jakości do warunków odpowiadających wymogom rozporządzenia Ministra Zdrowia. Prowadzone postępowania administracyjne zakończono uzyskując poprawę jakości wody ciepłej użytkowej we wszystkich ww. obiektach.

2.4 Podsumowanie i wnioski

W 2022 r. nie zmieniła się infrastruktura urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę w powiecie. Ujęcia poddawane były jedynie koniecznym konserwacjom i remontom. Poza rozpoczęciem w grudniu 2022 r. w jednym z wodociągów prac modernizacyjnych stacji uzdatniania wody w zakresie włączenia trzeciego modułu redukcji manganu, jak i towarzyszącej infrastruktury - zbiorników zasobowych, szachtów studziennych, nie prowadzone były inne inwestycje związane z modernizacją ujęć w strefie ochronnej czy urządzeń w strefach zaopatrzenia. Awaryjne sieci wodociągowe usuwane są szybko i coraz sprawniej, tak by odbiorcy w jak najmniejszym stopniu odczuwali trudności związane z czasowym brakiem wody w sieci. Na terenie powiatu nie uruchomiono w 2022 r. żadnego nowego ujęcia wody.

Dobra współpraca z administratorami urządzeń i zaangażowanie obu stron pozwoliły zrealizować zadania zarówno zaplanowane, jak i te nieoczekiwane, np. w sytuacji zanieczyszczenia wody, na tyle skutecznie, by nie narażać mieszkańców powiatu na zwiększone ryzyko zdrowotne lub jak najskuteczniej je minimalizować.

3 ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Przedmiotem działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego były zadania o charakterze profilaktycznym na różnych etapach procesu inwestycyjnego, zmierzających do szeroko pojętej ochrony zdrowia ludzi. Zadania te polegają na przestrzeganiu wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania i zagospodarowania przestrzennego lokalizacji inwestycji oraz jej realizacji do zakończenia i odbioru.

Zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, przedmiotem działalności nadzoru zapobiegawczego w roku sprawozdawczym było:

- uzgadnianie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dokumentacji projektowej budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
- uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego w trybie art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane,
- wydawanie opinii dla przedsięwzięć i zrealizowanych inwestycji w kontekście zgodności z warunkami sanitarnymi określonymi przepisami Unii Europejskiej.

Ponadto dokonywano uzgodnień:

- w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą,
- wniosków dotyczących potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- warunków realizacji przedsięwzięcia w zakresie ochrony zdrowia i życia ludzi na etapie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W przedmiotowym zakresie w roku 2022 r. wydano – 105 opinii i wszystkim opiniom nadano charakter pozytywny.

W ramach prowadzonego postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w 2022 roku wydano 25 opinii dotyczących potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko. Na 25 przeanalizowanych wniosków po kompleksowej ocenie stopnia i zasięgu oddziaływania w przypadku 24 przedsięwzięć nie stwierdzono potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko, uznając że ich realizacja nie spowoduje przekroczenia standardów jakości środowiska, a tym samym nie wpłynie negatywnie na zdrowie i życie ludzi. Przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zaopiniowano w zakresie ochrony zdrowia i życia ludzi warunki realizacji 5 przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

W roku 2022 wydano ogółem 5 opinii o dokumentacjach projektowych. Uzgodniono 2 projekty budowlane kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej, 2 projekty zmiany sposobu użytkowania istniejących budynków na potrzeby funkcjonowania centrum logistyczno-usługowego produkcji żywności ekologicznej oraz 1 projekt zagospodarowania działki dla budowy budynku inwentarskiego. Wszystkie dokumentacje projektowe zostały uzgodnione pozytywnie.

W 2022 roku przy współdziałaniu w odbiorze przedstawiciela Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opatowie przekazano do użytkowania 22 obiekty budowlane, z tego w trybie art. 56 ustawy Prawo budowlane przekazano 18 obiektów, dla których proces inwestycyjny zakończono wydaniem opinii sanitarnej o braku sprzeciwu na użytkowanie. Łącznie

w roku 2022 wyrażono 22 opinie dotyczące możliwości użytkowania obiektów i wszystkie opinie miały charakter pozytywny.

W 2022 roku w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wydano 16 opinii, z czego 8 opinii dotyczyło określenia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. W trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko zaopiniowano 8 projektów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W 2022 roku zajęto również 35 innych stanowisk na pozostałych etapach procesu inwestycyjnego tj.: koncepcje projektowe, wnioski i zagadnienia, które należy uwzględnić na etapie opracowywania dokumentacji planistycznych, uzupełnienia dokumentacji, uzyskania innych decyzji itp.

Ponadto w 2022 roku wydano 25 decyzji dotyczących wymierzenia opłaty za wykonywanie czynności w ramach nadzoru zapobiegawczego.

W roku 2022 przeprowadzono ogółem 22 kontrole. Na ogólną liczbę składają się:

- kontrole przeprowadzane w związku ze zgłoszeniem obiektu do użytkowania - 18 kontroli,
- kontrole w aspekcie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych w obiektach modernizowanych lub adaptowanych, realizowanych na zgłoszenie itp. - 2 kontrole,
- kontrole w aspekcie spełnienia wymagań sanitarnych określonych przepisami Unii Europejskiej - 2 kontrole.

Tabela 6. Formy opinii sanitarnych wydanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną w dziedzinie zapobiegawczego nadzoru w 2022 r.

L.p.	Forma opinii sanitarnej	Liczba wydanych opinii
1.	Forma – opinia sanitarna	104
2.	Forma – decyzja rachunkowa	25
3.	Forma – decyzja merytoryczna	1
4.	Forma – postanowienie	-
	Razem: 1 – 4	130

Należy wskazać, iż działalność zapobiegawczego nadzoru sanitarnego dotyczyła kontroli pod kątem zapewnienia właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w nowo realizowanych obiektach takich, jak: obiekty żywnościowo-żywnościowe, obiekty użyteczności publicznej, obiekty ochrony zdrowia, obiekty oświaty, zakłady pracy, obiekty typu komunalnego. Oceniając stan sanitarny obiektów na różnych etapach ich realizacji, należy zauważyć, że ich standardy stale wzrastają. Inwestorzy pozyskują fundusze unijne, wzrasta także ich świadomość w zakresie dostosowania obiektów do obowiązujących wymogów.

Tabela 7. Dane liczbowe dotyczące działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie zapobiegawczego nadzoru w 2022 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba wydanych opinii
<u>Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko</u>		
1.	Uzgodnienia dotyczące odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	-
2.	Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	8
3.	Opiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko	8
4.	Opinie o projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	-
5.	Opinie dotyczące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	-
<u>Ocena oddziaływania na środowisko</u>		
6.	Opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko	25
7.	Wydawanie opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	1
8.	Wydawanie opinii w sprawie uzgadniania warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	5
9.	Wydawanie opinii przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko	-
<u>Opinie dotyczące innych spraw</u>		
10.	Uzgadnianie dokumentacji projektowej, pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych	5
11.	Zastosowanie rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych, w tym w zakresie warunków technicznych	-
12.	Uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego w trybie art. 56 ustawy Prawo budowlane	18
13.	Sprzeciw na użytkowanie obiektu budowlanego	-
14.	Inne sprawy	35
	Razem: 1 – 14	105
<u>Kontrole – wizje lokalne</u>		
15.	Wizje lokalne	-
16.	Odbiory obiektów	22
	Razem: 15 – 16	22

4 STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK

Sekcja Nadzoru Higieny Środowiska w powiecie opatowskim na 246 obiektów użyteczności publicznej znajdujących się w ewidencji skontrolowała 101, co stanowiło 41,06 % wszystkich obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk. Powyższa liczba kontroli nie obejmuje urzędzeń wodnych oraz podmiotów leczniczych.

W porównaniu z 2021 r. zwiększyła się liczba zewidencjonowanych obiektów użyteczności publicznej o 8 (2021 r. – 238, 2022 r. - 246).

Obiekty użyteczności publicznej stanowią bardzo zróżnicowaną grupę pod względem ich przeznaczenia, jak i wymagań sanitarnych.

4.1 Stan sanitarny wybranych obiektów i urzędzeń

4.1.1 Ustępy publiczne i ogólnodostępne

Podczas przeprowadzanych kontroli, nie kwestionowano stanu sanitarno-technicznego. Łącznie przeprowadzono 3 kontrole sanitarne ustępów podczas których skontrolowano 2 ustępy publiczne oraz 2 ustępy ogólnodostępne. Zwracano szczególną uwagę na stan sanitarno-higieniczny kabin ustępowych, dostępność do wody ciepłej oraz do środków higienicznych, obydwa kontrolowane ustępy publiczne są przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

4.1.2 Obiekty Pomocy Społecznej

Do tej grupy obiektów zaliczono: 5 domów pomocy społecznej, 17 obiektów z grupy Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej, 3 środowiskowe domy samopomocy, 3 warsztaty terapii zajęciowej (placówki pobytu dziennego, przeznaczone dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i psychicznie prowadzone przez stowarzyszenia) oraz 11 Dziennych Domów Seniora + oraz 3 placówki zapewniające całodobową opiekę (schroniska dla bezdomnych). W jednym z domów pomocy społecznej stwierdzono niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń obiektu - wydano decyzję administracyjną z terminem wykonania do dnia 31.03.2023 r. W związku z powyższym obiekt ten oceniono negatywnie pod względem technicznym.

4.1.3 Obiekty hotelarskie

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opatowie jest 8 obiektów hotelarskich świadczących usługi noclegowe, przeprowadzono 4 kontrole sanitarne, nie wydawano decyzji administracyjnych.

Do tej grupy obiektów należą: 2 hotele, 2 pensjonaty oraz 4 inne obiekty, w których są świadczone usługi hotelarskie.

Obiekty służące jako baza noclegowa na terenie powiatu podlegają wzmożonym kontrolom sanitarnym przede wszystkim w trakcie trwania sezonu turystycznego. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno – technicznego. We wszystkich obiektach noclegowych zwracano również uwagę na prowadzoną gospodarkę odpadami w związku z zagrożeniem afrykańskim pomorem świń (ASF). W 2021 i 2022 r. stan sanitarno-techniczny nie był kwestionowany.

4.1.4 Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej – w ewidencji 63, nie planowane do kontroli na 2022 rok.

Zakłady fryzjerskie w ewidencji 36, nie planowane do kontroli na 2022 rok.

Zakłady kosmetyczne w ewidencji 20, nie planowane do kontroli na 2022 rok.

Zakłady odnowy biologicznej w ewidencji 0, w roku 2022 ubył jedyny ewidencjonowany zakład odnowy biologicznej.

Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu w ewidencji - 7, nie planowane do kontroli na 2022 rok.

4.1.5 Obiekty komunikacji publicznej

Dworce autobusowe – kontrolą zostały objęte stanowiska autobusowe, gospodarka odpadami, otoczenie obiektu, sanitariaty dla podróżnych i personelu, pomieszczenie socjalne i pomieszczenie porządkowe.

W ewidencji znajdują się 3 dworce autobusowe, skontrolowano 2 dworce przeprowadzając 2 kontrole sanitarne, nie kwestionowano stanu sanitarno-technicznego. Nowo powstały dworzec oddany do użytkowania w m-cu grudnia 2022 r. nie został zaplanowany do kontroli.

W roku 2021 i 2022 nie kwestionowano stanu sanitarno-technicznego w pomieszczeniach dworca.

W roku 2022 kontrolowano również znajdujące się poza ewidencją środki transportu publicznego.

Nadzorem objęto środki transportu publicznego, skontrolowano 6 autobusów oraz 2 busy komunikacji publicznej. Stan sanitarny środków transportu oceniono jako dobry. Skontrolowano również 6 taksówek osobowych, przeprowadzając 6 kontroli sanitarnych. Nie kwestionowano stanu higieniczno-sanitarnego.

4.1.6 Cmentarze i domy przedpogrzebowe

Cmentarze - w ewidencji 28, skontrolowanych - 28, przeprowadzonych kontroli - 32, wydanych decyzji administracyjnych – 3 (w tym 1 z art. 105 kpa).

W roku 2022 skontrolowano wszystkie 28 cmentarzy – wykonano 28 kontroli planowych, 3 kontrole sprawdzające (wykonanie nakazów decyzji), 1 kontrolę wynikającą z interwencji.

Kontrola sanitarna jednego z cmentarzy wykazała uchybienia natury technicznej. Wydano decyzję administracyjną dot. usunięcia nieprawidłowości w zakresie uszkodzonego ogrodzenia cmentarza. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń decyzji.

Przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną na cmentarzu w związku z otrzymaną skargą dot. nielegalnego wysypiska śmieci na cmentarzu. Zarzuty podnoszone w skardze potwierdziły się w związku z czym w następstwie przeprowadzonej kontroli wydano decyzję administracyjną. W wyniku przeprowadzenia dwóch kontroli sprawdzających stwierdzono wykonanie nałożonego nakazu.

Domy przedpogrzebowe - w ewidencji 4, przeprowadzono 2 kontrole.

W roku 2022 skontrolowano 2 domy pogrzebowe, 1 kontrolę przeprowadzono wspólnie z Sekcją Nadzoru Środowiska Pracy. Sekcja Nadzoru Higieny Środowiska nie kwestionowała stanu sanitarno-technicznego obiektów.

4.1.7 Inne obiekty użyteczności publicznej

W ewidencji 63 obiekty, przeprowadzono 24 kontrole, nie wydawano decyzji administracyjnych.

Inne obiekty użyteczności publicznej – jest to bardzo zróżnicowana grupa obiektów, do tej grupy zaliczono m.in. apteki, punkty apteczne, parkingi, stacje paliw, obiekty kultury, obiekty sportowe, urzędy gmin.

Podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych nie stwierdzono niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego obiektów.

W trakcie kontroli zwracano szczególną uwagę na stan sanitarno-techniczny pomieszczeń gospodarke odpadami, a w stacjach paliw zwracano również uwagę na spełnienie przez podmiot kontrolowany obowiązku:

- 1) posiadania koncesji, w zakresie dotyczącym paliw ciekłych,
- 2) wpisu do rejestru,
- 3) zgłoszenia do Prezesa URE infrastruktury paliw ciekłych.

Przeprowadzone kontrole wykazały, iż przedsiębiorcy posiadają koncesje na obrót paliwami ciekłymi oraz okazali złożone do URE wnioski celem aktualizacji danych koncesji zgodnie z obowiązującymi przepisami.

4.1.8 Kąpieliska, miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli i baseny kąpielowe

W ewidencji PPIS w Opatowie są 2 kryte pływalnie; przeprowadzono 2 kontrole sanitarne w pływalniach, nie kwestionowano stanu sanitarno – technicznego.

Przed sezonem kąpieliskowym w 2022 r. nie zgłoszono do PPIS w Opatowie żadnego kąpieliska.

W 2022 r. nie zgłoszono i nie zorganizowano miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli w żadnej gminie powiatu opatowskiego.

W tej grupie obiektów nie wydawano decyzji administracyjnych dot. stanu sanitarno-technicznego obiektu, wydano 3 decyzje administracyjne dotyczące uzdatnienia jakości wody w pływalni (1 decyzja z uwagi na obecność bakterii *Pseudomonas aeruginosa*, 1 decyzja dot. bakterii *Legionella* oraz 1 decyzja stwierdzająca przydatność wody do kąpieli).

Zaplanowano i pobrano do badania w ramach nadzoru sanitarnego 25 próbek wody z obu pływalni.

Jakość wody w pływalniach.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opatowie wydał w roku 2022 roczne oceny jakości wody na obu nadzorowanych pływalniach na podstawie przedłożonych przez zarządców wyników badań kontroli wewnętrznej oraz wyników badań kontroli urzędowej Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opatowie, stwierdzając przydatność wody do kąpieli w obydwu pływalniach.

4.1.9 Obiekty małej infrastruktury

Ponadto w 2022 r. kontrolowano również ogólnodostępne powiatowe, gminne i należące do spółdzielni mieszkaniowych obiekty małej infrastruktury. Skontrolowano 22 place zabaw przeprowadzając 6 kontroli sanitarnych.

Administratorzy placów zabaw i piaskownic w większości dbali o ich stan sanitarny, wymieniali piasek w piaskownicach, jak również dokonywali przeglądu technicznego urządzeń.

W obiektach użyteczności publicznej skontrolowanych w 2020 i 2021 r. nie oceniono negatywnie żadnego obiektu.

4.2 Wnioski

Analizując wyniki kontroli przeprowadzonych w 2022 r. w zakresie higieny środowiska należy stwierdzić, że w opisanych wyżej obiektach użyteczności publicznej nie stwierdzono rażących uchybień stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi.

Władze Powiatu i Gmin kontynuowały wiele projektów związanych z budową, remontami współfinansowanych przez Unię Europejską, które wpłynęły na stan sanitarno-techniczny obiektów.

Wykazywano duży postęp w trosce o poprawę infrastruktury drogowej, celem zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców. Modernizowano również budynki użyteczności publicznej. Działania te w widoczny sposób wpływają na poprawę warunków życia mieszkańców.

W dalszym ciągu niepokoi zbyt mała ilość ustępów publicznych oraz parkingów.

5 STAN SANITARNY ZAKŁADÓW OCHRONY ZDROWIA

Na koniec 2022 roku na terenie powiatu opatowskiego pod nadzorem PSSE w Opatowie funkcjonowało 74 obiekty świadczące usługi lecznicze (stan na 31.12.2022 r.): 1 szpital z przychodnią specjalistyczną, hospicjum i zakładem opiekuńczo-leczniczym, 1 pogotowie ratunkowe, 4 publiczne placówki opieki zdrowotnej, 12 niepublicznych placówek opieki zdrowotnej, 2 laboratoria diagnostyczne, 36 gabinetów lekarskich, w tym 17 gabinetów stomatologicznych, 7 gabinetów rehabilitacji leczniczej, 4 pracownie protetyki dentystycznej, 4 gabinety pielęgniarskie, 1 podmiot leczniczy udzielający świadczeń przez pielęgniarską opiekę długoterminową domową, 1 nzo - punkt poboru materiału do badań. W porównaniu do roku ubiegłego ubyły 3 obiekty: 2 gabinety stomatologiczne, 1 gabinet rehabilitacji. Przybył 1 gabinet stomatologiczny.

W 2022 r. łącznie w nadzorowanych obiektach przeprowadzono 81 kontroli sanitarnych w tym 49 kontroli planowych i 32 ponadplanowe. W trakcie przeprowadzanych kontroli zwracano uwagę na stan techniczny i sanitarny pomieszczeń obiektów, prawidłowe postępowanie z odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania, dezynfekcję, sterylizację, zgłaszalność chorób zakaźnych, wykonawstwo szczepień ochronnych zgodnie z PSO oraz przestrzeganie przepisów prawa odnoszących się do obowiązującego w Polsce stanu epidemii/ zagrożenia epidemicznego.

W związku z powyższym:

- nałożono 2 mandaty karne na kwotę 300 zł. za zły stan bieżący
- wydano łącznie 6 decyzji tj.:
  - 2 decyzje płatnicze w nadzorowanych obiektach,
  - 4 decyzje merytoryczne, w tym:
    - 2 na zły stan techniczny i niewłaściwie opracowaną dokumentację w nadzorowanych obiektach
    - 2 decyzje przedłużające wykonanie zaleceń decyzji z art. 155 kpa.

5.1 Działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze

5.1.1 Szpital w Opatowie

W strukturach Szpitala funkcjonują: poradnie specjalistyczne, zakład opieki leczniczej, hospicjum, dzienny dom pobytu. W 2022 r. w ww. jednostce przeprowadzono 5 kontroli: 1 kontrolę kompleksową w oddziałach szpitalnych, 3 kontrole sprawdzające wykonanie zaleceń decyzji z 2021 i z 2022 r. oraz 1 kontrolę interwencyjną. Podczas kontroli interwencyjnej stwierdzono zły stan sanitarno-techniczny, w związku z tym wydano 1 decyzję administracyjną i 1 płatniczą, a za zły stan sanitarny nałożono 1 mandat karny w wysokości 150 zł.

5.1.2 Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

Na terenie powiatu opatowskiego funkcjonuje 27 podmiotów leczniczych realizujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne, w tym:

- ośrodki zdrowia i poradnie (17 tj. 4 spoz, 12 nzo, 1 pogotowie ratunkowe)
- medyczne laboratoria diagnostyczne (2)
- zakłady rehabilitacji leczniczej (6)
- pielęgniarska opieka długoterminowa domowa (1)
- punkt pobrań materiału (1).

W podmiotach tych przeprowadzono 54 kontrole sanitarne, w tym 26 tematycznych w zakresie kontroli placówek POZ realizujących szczepienia ochronne na polecenie WSSE w Kielcach.

Zły stan sanitarny stwierdzono w 1 niepublicznym ośrodku zdrowia. W związku z tym wydano 1 decyzję administracyjną i 1 płatniczą oraz nałożono mandat karny na kwotę 150 zł.

Wszystkie poradnie i ośrodki zdrowia w naszym powiecie zaopatrywane są w **wodę wodociągową** o jakości zgodnej z obowiązującymi wymogami sanitarnymi, pochodzącą z wodociągów sieciowych.

W placówkach ochrony zdrowia lecznictwa otwartego gromadzenie i unieszkodliwianie **odpadów medycznych** odbywa się zgodnie z przepisami prawa. Odpady segregowane są z podziałem na komunalne oraz niebezpieczne - pochodzenia medycznego.

Usługi pralnicze z zakładów lecznictwa otwartego zostały zlecone firmom zewnętrznym (szpital w Sandomierzu i w Lipsku oraz w pralni w Kielcach) lub prane we własnych pralniach. Dodatkowo w każdym obiekcie znajduje się na stanie bielizna jednorazowego użytku.

Dezynfekcja w placówkach opieki zdrowotnej przeprowadzana jest zgodnie z obowiązującymi procedurami. Preparaty dezynfekcyjne dobierane są właściwie (szerokie spektrum działania, właściwy czas, zastosowanie). Większość ośrodków zdrowia (11 na 17) korzysta wyłącznie ze sprzętu jednorazowego użytku. W pozostałych placówkach **procesy sterylizacji** narzędzi i sprzętu medycznego przeprowadzano w 5 autoklawach. Placówki kontrolują skuteczność przebiegu tych procesów testami biologicznymi w ramach kontroli wewnętrznej z częstotliwością 1 raz w miesiącu.

5.2 Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową

Na terenie powiatu opatowskiego w tej grupie funkcjonuje 46 obiektów, w tym:

- indywidualne specjalistyczne gabinety lekarskie (20),
- gabinety stomatologiczne (17),
- praktyki pielęgniarek i położnych (4),
- pracownie protetyki dentystycznej (4)
- gabinet rehabilitacji leczniczej (1).

Łącznie przeprowadzono w nich 22 kontrole kompleksowe (7 w specjalistycznych gabinetach lekarskich, 13 w gabinetach stomatologicznych, 2 w praktykach pielęgniarskich). Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. W tej grupie, wszystkie obiekty oprócz gabinetów stomatologicznych korzystają wyłącznie ze sprzętu jednorazowego użytku. W pozostałych placówkach w 2022 r. procesy sterylizacji narzędzi i sprzętu medycznego przeprowadzano w 16 autoklawach. Podobnie jak w podmiotach leczniczych postępowanie z odpadami medycznymi i bielizną, oraz procesy dezynfekcji i sterylizacji odbywają się zgodnie z procedurami i przepisami prawa.

5.3 Wnioski

W 2022 r. w związku z trwającym w Polsce stanem epidemii, a od 16 maja tego roku, stanem zagrożenia epidemicznego podmioty lecznicze oraz praktyki zawodowe na terenie powiatu opatowskiego świadczyły usługi medyczne z zachowaniem pełnego reżimu sanitarnego, w pomieszczeniach o dobrym standardzie sanitarno-technicznym.

W 2023 roku pracownicy Sekcji Nadzoru Przeciwepidemicznego kontynuować będą działania w zakresie nadzoru nad podległymi podmiotami leczniczymi w celu zapewnienia właściwych warunków sanitarno-higienicznych w zakresie prowadzonej działalności.

6 NADZÓR ŚRODOWISKA PRACY

W 2022 r. w ewidencji Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy było 249 zakładów pracy, które ogółem zatrudniały 4 181 osób, w porównaniu do 2021 r. ubyło z ewidencji 3 zakłady. Zauważono, że jednocześnie przy mniejszej liczbie zakładów zatrudnienie na przestrzeni 2022 r. wzrosło o 219 osób. W poprzednim roku w 252 zakładach zatrudnione były 3 962 osoby. Liczba zakładów i liczba osób zatrudnionych w zakładach jest zmienna, ponieważ nie wszystkie zakłady są poddawane kontroli w każdym roku sprawozdawczym, a zatrudnienie w tych zakładach zmienia się w związku z funkcjonowaniem zakładów, wprowadzaniem nowych urządzeń oraz zmian w profilu działalności. W planie pracy na 2022 r. do kontroli zaplanowano 85 zakładów pracy, w których łącznie przeprowadzono 133 kontrole. Z uwagi na likwidację nie skontrolowano 3 zakładów, które zaplanowane były w planie pracy na 2022 r.

Bieżącym nadzorem w 2022 r. objęto 112 zakładów pracy (tj. 45% zakładów skontrolowanych do ilości zakładów znajdujących się w ewidencji), zatrudniały one ogółem w 2022 r. – 2 971 osób (% osób objętych nadzorem sanitarnym do ilości wszystkich pracowników znajdujących się w ewidencji w roku 2022 wyniósł 70%).

Z ewidencji prowadzonej przez sekcję wynika, że na terenie powiatu opatowskiego funkcjonuje najwięcej zakładów małych, i tak zatrudnienie przedstawiało się w 2022 r. następująco:

- do 9 osób w ewidencji było 165 zakładów, co stanowiło 66 % wszystkich zakładów,
- zaewidencjonowano 72 zakłady, które zatrudniały od 10 do 49 pracowników, jest to 29% zakładów będących w ewidencji,
- zakładów zatrudniających od 50 do 249 osób w ewidencji jest 10 i stanowią 4% całej ewidencji,
- zakłady zatrudniające od 250 i więcej osób stanowią tylko 1% wszystkich zakładów uwzględnionych w ewidencji.

6.1 Prowadzenie nadzoru

W roku 2022 przeprowadzono 133 kontrole sanitarne w 112 zakładach pracy. Przeprowadzone kontrole realizowane były zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego oraz przyjętym planem pracy na 2022 r.

Kontrole przeprowadzone były w następującym zakresie:

- 19 kontroli sanitarnych tematycznych dot produktów biobójczych,
- 21 kontroli dot. substancji chemicznych i ich mieszanin,
- 8 kontroli dot. czynników rakotwórczych i mutagennych,
- 7 kontroli sanitarnych tematycznych w zakresie czynników biologicznych,
- 5 kontroli dotyczących produktów kosmetycznych,
- 56 kontroli dotyczących warunków pracy pracowników i stanu sanitarnego zakładu
- 17 kontroli sprawdzających.

Wydano ogółem 19 decyzji merytorycznych i 14 decyzji płatniczych, w tym:

- 13 decyzji na stwierdzone usterki podczas kontroli,
- 4 decyzje przedłużające z art. 155 KPA,
- 1 decyzję wygaszającą z art. 162 KPA.
- 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Wydano ogółem 14 decyzji płatniczych na stwierdzone usterki podczas kontroli.

W sprawach nadzoru bieżącego wydano 13 decyzji merytorycznych, które zawierały łącznie 26 nakazów, dotyczyły one m. in.:

- nakazów dot. złego stanu sanitarno – higienicznego pomieszczeń pracy i pomieszczeń socjalnych (w PKD – 45, 47, 84, 85, 93),
- 12 nakazów dot. przeprowadzenia pomiarów na stanowiskach pracy (w PKD 14, 25, 29, 37, 45, 49, 85),
- 2 nakazy w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin (w PKD – 93),
- 2 nakazy w zakresie oceny ryzyka zawodowego (w PKD – 33, 49),
- 3 dot. innej dokumentacji (w PKD – 36, 85, 96).

Ponadto w ramach kontroli przeprowadzonych z innymi działaniami stwierdzono nieprawidłowości z zakresu higieny pracy w 1 zakładzie – dom pomocy społecznej, decyzja ta wydana została przez komórkę wiodącą tj. przez Sekcję Nadzoru Higieny Środowiska.

Nie wydawano postanowień o nałożeniu grzywny i tytułów wykonawczych, a tym samym nie prowadzono postępowania egzekucyjnego. Wszystkie pozostałe zalecenia decyzji, zakłady pracy realizowały na bieżąco zgodnie z wyznaczonymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opatowie terminami. Zalecenia wydawane w decyzjach realizowane są przez pracodawców na drodze administracyjnej w związku z czym w 2022 r. nie prowadzono w stosunku do zakładów pracy postępowania na drodze egzekucji. Część postępowań nie została jeszcze zrealizowana przez zakłady pracy z uwagi na to, że termin realizacji przypada na 2023 r.

Upomnień i mandatów karnych nie wydawano. Nie prowadzono żadnego postępowania egzekucyjnego na przestrzeni 2022 r.

Przekroczenia w 2022 r. - w przekroczeniach pracowało w 3 zakładach łącznie 46 osób (w PKD 10, PKD 23 i PKD 29). Pracownicy narażeni byli na działanie ponadnormatywnego hałasu (powyżej 85 dB A), w powyższym zakresie decyzji na obniżenie przekroczeń nie wydawano. Wszystkich zatrudnionych w zakładach pracy w 2022 r. było 2 971 osób, 46 osób pracujących w przekroczeniach stanowi 1,5 % osób narażonych na ponadnormatywną wartość hałasu.

W przypadku przekroczenia, na hałas kiedy nie jest możliwe osiągnięcie odpowiednich NDN, zakłady wprowadzają rozwiązania organizacyjne, czyli rotację pracowników, która ma na celu zmniejszenie narażenia. Zakłady w tym celu sporządzają także plany zmian organizacyjno–technicznych.

Działania prowadzone przez sekcję mają na celu ochronę zdrowia pracowników nie tylko w przypadku występowania ponadnormatywnego hałasu, ale także innych czynników szkodliwych fizycznych, chemicznych i biologicznych, występujących w zakładach, a poprzez to wyeliminowanie chorób zawodowych i innych chorób związanych z wykonywaną pracą.

Choroby zawodowe - w 2022 r. wydano 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, postanowień nie wydawano. Ponadto prowadzono 2 postępowania w sprawach chorób zawodowych dla innych stacji powiatowych, sporządzono 3 Karty oceny narażenia zawodowego.

Zamierzenia i kontrole ponadplanowe

W 2022 r. zrealizowano 69 zamierzeń ponadplanowych oraz 51 kontroli ponadplanowych.

6.2 Działania w zakresie promocji i współpracy

1. Kontynuowano w dalszym ciągu współpracę z Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Kielcach i jednostkami orzecznymi II stopnia w zakresie chorób zawodowych. W ramach współpracy przesyłano Karty oceny narażenia zawodowego na stanowiskach pracy dotyczących badanych pacjentów oraz decyzje w sprawie chorób zawodowych.
2. W ramach współpracy z Państwową Inspekcją Pracy w Kielcach przesyłano do wiadomości decyzje w sprawie chorób zawodowych. Przekazano również informację o narażeniu pracowników na czynniki rakotwórcze i mutagenne za lata 2017 – 2021 celem przedstawienia Radzie Ochrony Pracy przy Sejmie RP. Przedstawiono również propozycję do Programu działania PIP na lata 2022 – 2024.
3. Od wielu lat pracownicy Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy PSSE w Opatowie współpracują z pracownikiem Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej w ramach realizowanego programu ograniczenia zdrowotnych następstw palenia tytoniu w związku ze światowym dniem palenia tytoniu. W 2022 r. podczas kontroli zbierano informacje dotyczące stosowania się do zakazu palenia tytoniu
4. Sekcja Nadzoru Środowiska Pracy oprócz zamierzeń zawartych w planach pracy, realizowała również zadania o charakterze informacyjnym i oświatowym z zakresu higieny i medycyny pracy oraz promocji zdrowia w środowisku pracy, podczas kontroli sanitarnych w zakładach pracy, w ramach działań edukacyjno-informacyjnych w związku z zagrożeniami wynikającymi z narażenia na radon, pracownicy sekcji podczas prowadzonych kontroli przekazywali informację o obowiązku wykonywania pomiarów w związku z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie terenów, na których średnioroczne stężenie promieniotwórcze radonu w powietrzu wewnątrz pomieszczeń w znacznej liczbie budynków może przekraczać poziom odniesienia, określono tereny, gdzie przekroczone zostało średnioroczne stężenie radonu. W związku z narażeniem na radon zamieszczono na stronie internetowej PSSE w Opatowie materiały informacyjno-edukacyjne oraz niezbędne informacje o obowiązku wykonywania pomiarów. W okresie całego roku poinformowano o obowiązku wykonywania pomiarów oraz o możliwości pobrania materiałów edukacyjnych 213 zakładów pracy. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opatowie rozpropagował wśród jednostek samorządowych oraz placówek oświatowych - szkół, przedszkoli, żłobków, informacje o realizowanych, przez Instytut Medycyny Pracy im. prof. dra med. J. Nofera z siedzibą w Łodzi, cyklicznych szkoleniach na temat zagadnień związanych z narażeniem na radon w budynkach, lokalach i pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi, przesłał również do 64 ww. jednostek materiały informacyjno-edukacyjne.

6.3 Podsumowanie

Systematyczny nadzór nad zakładami pracy powoduje, że warunki pracy z roku na rok ulegają poprawie, ze względu na to, że pracodawcy stosują się do nowych wymogów zawartych w przepisach prawa. Liczba osób pracujących w narażeniu na ponadnormatywny hałas znajduje się praktycznie na tym samym poziomie. Podejmowane działania przez sekcję mają na celu ochronę zdrowia pracowników nie tylko w przypadku występowania hałasu, ale także innych czynników szkodliwych fizycznych, chemicznych jak i biologicznych, występujących w zakładach, działania te mają na celu wyeliminowanie chorób zawodowych oraz innych chorób związanych z wykonywaną pracą.

7 NADZÓR NAD PLACÓWKAMI NAUCZANIA I WYCHOWANIA ORAZ PLACÓWKAMI WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY

Do zadań Stanowiska Pracy ds. Higieny Dzieci i Młodzieży należy nadzór nad higieną nauczania, należytym stanem higieniczno-sanitarnym pomieszczeń w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach ponadpodstawowych, ośrodkach specjalnych, placówkach opiekuńczo - wychowawczych, internatach oraz ośrodkach wypoczynku dzieci i młodzieży. Zadania te realizowane są poprzez nadzór nad przestrzeganiem przepisów i obowiązujących norm.

7.1 Nadzorowane placówki i działalność kontrolno-represyjna

W roku 2022 ewidencją objęto 60 stałych placówek nauczania i wychowania oraz 9 placówek letniego/zimowego wypoczynku. W ramach nadzoru skontrolowano wszystkie zewidencjonowane placówki nauczania i wychowania przeprowadzając 80 kontroli oraz 9 placówek letniego/zimowego wypoczynku przeprowadzając 9 kontroli.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opatowie w 2022 roku objął nadzorem następujące rodzaje placówek: żłobki i kluby dziecięce, przedszkola i punkty przedszkolne, szkoły podstawowe, zespoły szkół, szkoły ponadpodstawowe, szkoły policealne, internaty, warsztaty szkolne, placówki z pobytem całodobowym, placówki wychowania pozaszkolnego oraz placówki letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży.

W trakcie kontroli oceniano stan sanitarny placówek pod względem posiadanej infrastruktury (funkcjonalność budynków, stan techniczny), bieżącej czystości i porządku, warunków do utrzymania higieny osobistej oraz dokonywano oceny warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach (ergonomia stanowiska pracy ucznia, dostępność do infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego oraz higieny pracy umysłowej).

W 2022 roku do elektronicznej bazy wypoczynku dzieci i młodzieży powiatu opatowskiego zgłoszono 9 obiektów wypoczynku letniego oraz zimowego. Przeprowadzono 8 kontroli sprawdzających wykonanie nakazów decyzji administracyjnych. Wydano 8 decyzji merytorycznych, 7 decyzji płatniczych.

W czasie trwania stanu epidemii w 2022 r. w placówkach oświatowo-wychowawczych podejmowane były liczne działania w związku z rozwojem epidemii COVID-19. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opatowie wydał 18 opinii pozytywnych dot. czasowego zawieszenia zajęć ze stacjonarnych na zdalne lub hybrydowe w szkołach, oddziałach przedszkolnych oraz żłobkach. Należy zauważyć, że dyrektorzy mając na uwadze bezpieczeństwo uczniów i wychowanków stosowali się do wytycznych MEN, GIS i MZ oraz indywidualnych regulaminów i procedur.

Podczas przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę zwracano na :

- przestrzeganie przez placówki procedur przeciwepidemicznych opracowanych na podstawie wytycznych przeciwepidemicznych MEN, MZ i GIS dla placówek oświatowo-wychowawczych w czasie trwania epidemii,
- warunki do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania,
- warunki sanitarno-higieniczne wypoczynku dzieci i młodzieży,
- posiadanie przez placówki substancji chemicznych i ich mieszanin,
- higienę procesu nauczania – dostosowanie mebli do wzrostu uczniów oraz ocenę rozkładów zajęć lekcyjnych,

- bieżącego zaopatrywania pomieszczeń higieniczno-sanitarnych w środki higieny osobistej,
- stan sanitarno-techniczny budynków i otoczenia, placów zabaw, terenów rekreacyjnych, boisk sportowych,
- warunki sanitarno-higieniczne w żłobkach,
- posiadanie oraz ocenę warunków infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego,
- możliwość pozostawiania przez uczniów części podręczników i przyborów szkolnych w placówce,
- prowadzenie dożywiania w szkołach,
- warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach,
- realizację Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

7.2 Ocena stanu sanitarno-technicznego w placówkach

Działania w obszarze higieny dzieci i młodzieży skupiały się na egzekwowaniu bezpiecznych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych warunków opieki, wychowania, nauki oraz wypoczynku dzieci i młodzieży, jak również w pierwszej kolejności na edukowaniu w tym zakresie nadzorowanych podmiotów.

W 2022 r. przeprowadzono 80 kontroli w placówkach oświatowo-wychowawczych. Przeprowadzane kontrole wskazują na poprawę w zakresie stanu technicznego tych obiektów. Organy prowadzące, wspierają swoje placówki w remontach i modernizacjach na różnych poziomach ich potrzeb. Znaczną poprawę stanu placówek oświatowych uzyskano przy pomocy środków z UE, przeznaczanych na przeprowadzanie prac związanych z termomodernizacją budynków: ocieplanie budynków, remont elewacji, wymianę stolarki drzwiowej i okiennej, wymianę grzejników c.o. W okresie przerwy wakacyjnej, w placówkach szkolnych na terenie całego powiatu opatowskiego przeprowadzano remonty bieżące i prace konserwatorskie. Niewłaściwe warunki higieniczno-sanitarne stwierdzono w 8 szkołach. Dotyczyły one najczęściej:

- zapewnienia właściwego stanu sanitarno – technicznego posadzki na schodach wejściowych do budynku szkoły,
- zapewnienia prawidłowej stolarki w pomieszczeniach placówek,
- montażu na grzejnikach centralnego ogrzewania osłon chroniących przed bezpośrednim kontaktem z elementami grzejnymi,
- zapewnienia właściwego stanu sanitarno - technicznego pomieszczeń (sal lekcyjnych i innych sal zajęć dla dzieci i młodzieży) oraz stanu technicznego wyposażenia (drzwi /podłóg, parkietów, mebli edukacyjnych pozostających na wyposażeniu sal dydaktycznych),
- zapewnienie ciągu komunikacyjnego w budynkach /szatni,
- zapewnienia właściwego stanu sanitarno – technicznego wyposażenia w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych.

Wszystkie skontrolowane w 2022 r. placówki posiadają podłączenie do sieci wodociągowej, zaopatrzone są w bieżącą zimną wodę o monitorowanej jakości oraz posiadają odprowadzenie ścieków do kanalizacji, szczelnych zbiorników bezodpływowych na nieczystości bądź własnych oczyszczalni ścieków. Dzieci i młodzież w placówkach oświatowo – wychowawczych korzysta z toalet zlokalizowanych wewnątrz budynków szkolnych. W skontrolowanych szkołach sprawdzano również warunki do utrzymania higieny osobistej oceniając dostępność do mydła

w dozownikach, ręczników jednorazowych i papieru toaletowego. W tym zakresie wydawano zalecenia doraźne. Właściwą infrastrukturę i wyposażenie pomieszczeń przeznaczonych do użytkowania przez oddział zerowy posiadało 16 placówek. Odpowiedniej infrastruktury nie posiadało 3 placówki, najczęściej ze względu na brak możliwości wydzielenia ciągów komunikacyjnych tak, by nie krzyżowały się z drogami komunikacyjnymi starszych uczniów, brak wydzielonego placu rekreacyjnego dla młodszych dzieci, zbyt małą powierzchnię sali – min. 2,5 m² na dziecko. Podczas przeprowadzanych kontroli nie stwierdzano łamania ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W trakcie kontroli informowano o konieczności umieszczania oznaczeń słownych i graficznych informujących o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i palenia papierosów elektronicznych. Oceniono również dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach z uwzględnieniem dożywiania dofinansowanego. W znacznej części szkół żywienie prowadzone jest w formie cateringu oraz posiłków przygotowywanych na miejscu. Szkoły nadal realizują program „Szkłanka mleka dla wszystkich uczniów” oraz „Owoce i warzywa w szkole”.

W sezonie zimowym/letnim 2022 r. na terenie powiatu opatowskiego w elektronicznej bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej zarejestrowano 9 turnusów wypoczynku. W ramach nadzoru skontrolowano 9 turnusów półkolonii w miejscu zamieszkania. Wypoczynku pod namiotami nie zarejestrowano.

Podczas wypoczynku zimowego/letniego 2022 r. nie wpłynął do PSSE w Opatowie żaden wniosek z prośbą o interwencję w miejscach wypoczynku, nie zanotowano zatruc pokarmowych czy też poważniejszych wypadków.

7.3 Podsumowanie

Działania w obszarze higieny dzieci i młodzieży skupiały się na egzekwowaniu bezpiecznych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych warunków opieki, wychowania, nauki oraz wypoczynku dzieci i młodzieży, jak również w pierwszej kolejności na edukowaniu w tym zakresie nadzorowanych podmiotów. Przeprowadzone kontrole sanitarne miały na celu uzyskanie poprawy warunków sanitarno-higienicznych w placówkach oświatowo-wychowawczych i zapewnienie bezpieczeństwa uczniom oraz pracownikom.

Reasumując powyższą ocenę stanu sanitarnego powiatu opatowskiego, należy nadmienić, że stan sanitarno-techniczny placówek oświatowo-wychowawczych w stosunku do ubiegłego roku uległ znacznej poprawie.

8 STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I WYROBÓW KOSMETYCZNYCH

Na terenie powiatu opatowskiego w 2022 r. w rejestrze zakładów nadzorowanych przez PPIS w Opatowie prowadzonym przez Sekcję Higieny Żywności, Żywienia i PK wpisanych było 1657 obiektów żywności, żywienia oraz obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością (2021 r.-1621 obiekty).

Przeprowadzono kontrole w 329 obiektach. Obiekty, które nie zostały skontrolowane to w dużym procencie środki transportu żywności (14 środków transportu na 122 objętych nadzorem), ponieważ są to obiekty ruchome, często przebywające poza terenem powiatu. Drugą grupę obiektów nieskontrolowanych stanowią producenci pierwotni. W 2022 r. skontrolowano 74 nadzorowanych producentów z 1141 zarejestrowanych.

W nadzorowanych zakładach przeprowadzono 417 kontroli sanitarnych (w 2021 r.– 425). Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną w obiekcie nie będącym pod nadzorem PPIS w Opatowie.

Po przeprowadzonych kontrolach wydano 12 decyzji merytorycznych i 45 płatniczych.

Za stwierdzone uchybienia sanitarne na osoby winne zaniedbań nałożono 16 mandatów karnych na kwotę 3900 zł (w 2021 r. – 17/ 3500 zł).

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych (obowiązują arkusze ocen jednolite w całym kraju). Spośród 329 obiektów skontrolowanych w 2022 r. sklasyfikowano 199 obiektów.

W wyniku przeprowadzonych ocen stanu sanitarnego sklasyfikowane w 2022 r. zakłady ocenione zostały pozytywnie, 3 obiekty osiągnęły ryzyko wysokie. W wyniku podjętych działań 2 zakłady usunęły stwierdzone usterki, zaś 1 jest w trakcie ich eliminacji.

8.1 Ocena stanu sanitarno-higienicznego wybranych grup nadzorowanych obiektów

8.1.1 Sklepy spożywcze

W 2022 r. skontrolowano 115 sklepów spożywczych ze 159 objętych nadzorem, w których przeprowadzono 170 kontroli.

Stan sanitarny sklepów w porównaniu do lat ubiegłych utrzymuje się na porównywalnym poziomie, dzięki realizacji wydanych zaleceń i sprawowanemu nadzorowi. Obowiązki wynikające z wydanych decyzji administracyjnych oraz nałożonych mandatów zostały wykonane w każdym z nich.

Najczęściej stwierdzane usterki dotyczyły:

- złego stanu technicznego pomieszczeń (ściany, sufity, drzwi),
- niepełnej dokumentacji GHP/GMP/ HACCP,
- braku aktualnych orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno- epidemiologicznych,
- obecności środków spożywczych po upływie daty przydatności do spożycia.

8.1.2 Hurtownie środków spożywczych

W 2022 r. na naszym terenie prowadziły działalność 3 hurtownie środków spożywczych. Stan sanitarny i techniczny nadzorowanych obiektów oceniony został jako dobry. W hurtowniach przeprowadzono 3 kontrole sanitarne (2021 r. – 0).

8.1.3 Zakłady żywienia zbiorowego otwarte

W 2022 r. na terenie powiatu prowadziły działalność 24 zakłady żywienia zbiorowego otwartego (2021 r. – 33). Skontrolowano 18 obiektów. Stan sanitarno-techniczny zakładów dobry. W zakładach tych przeprowadzono 20 kontroli (2021 r. – 30).

Najczęściej stwierdzane podczas kontroli usterki to:

- brak realizacji procedur GHP, GMP, HACCP,
- obecność środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia.

8.1.4 Zakłady małej gastronomii

W 2022 r. ilość zakładów małej gastronomii wynosiła 24 (2021 r. – 27). Skontrolowano 14 zakładów.

W zakładach tych przeprowadzono 15 kontroli sanitarnych (2021 r. – 20). Stan sanitarno-techniczny oceniono jako dobry.

W 1 obiekcie stwierdzono brak realizacji procedur GHP/GMP/HACCP. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono mandat karny.

8.1.5 Ciastkarnie

W 2022 r. działalność prowadziły 3 ciastkarnie (2021 r. – 3). Wszystkie ciastkarnie otrzymały ocenę pozytywną wg arkuszy ocen. W zakładach tych przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych (2021 r.- 3). W 1 obiekcie stwierdzono braki w dokumentacji GHP/GMP/HACCP. W związku z powyższym wydano decyzję administracyjną, która została wykonana w terminie, a także nałożono mandat karny.

8.1.6 Piekarnie

W 2022 r. prowadziło działalność 8 piekarni (2021 r.- 8). Skontrolowano 7 obiektów, które otrzymały ocenę zgodną wg arkuszy ocen. W zakładach tych przeprowadzono 11 kontroli sanitarnych (2021 r.- 18). W 2 zakładach wydano 2 decyzje administracyjne na stwierdzone nieprawidłowości.

Najczęściej stwierdzane podczas kontroli usterki to:

- zły stan techniczny pomieszczeń (ścian, sufitów, drzwi) i urządzeń produkcyjnych,
- niekompletna lub nierealizowana dokumentacja GHP/GMP/HACCP,
- niewłaściwe przechowywanie surowców.

8.2 Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w 2022 r.

Jakość zdrowotna środków spożywczych produkowanych i wprowadzanych do obrotu w nadzorowanych obiektach kontrolowana jest poprzez działania podejmowane w zintegrowanym systemie badań żywności.

Tabela 8. Kierunki badań/liczba pobranych próbek.

Kierunek badania	Liczba próbek pobranych	Próbki kwestionowane
MIKROBIOLOGIA	91	4
METALE	17	
SUBSTANCJE DODATKOWE	8	
OCENA ORGANOLEPTYCZNA	1	
MIGRACJA SPECYFICZNA	2	
WWA	4	
ZAWARTOŚĆ GLUTENU	1	
HISTAMINA	9	
PESTYCYDY	25	1
AZOTANY	1	
GMO	2	
NAPROMIENIANIE ŻYWNOŚCI	1	
ALKALOIDY TROPANOWE	1	
KWAS ERUKOWY	1	
ZNAKOWANIE	2	
MYKOTOKSYNY	4	
JOD	2	
3-MCPD	1	
SKAŻENIE PROMIENIOTWÓRCZE	1	
WITAMINY I INNE ŻYWIENIOWE	9	
AKRYLAMID	1	
AMR	1	
KALORYCZNOŚĆ POSIŁKÓW	1	
CYJANOWODÓR	1	
RAZEM	187	5

W nadzorowanych obiektach w ramach urzędowej kontroli i monitoringu pobrano do badania laboratoryjnego 187 próbek środków spożywczych i materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Jakość zdrowotna środków spożywczych wprowadzanych do obrotu spełnia wymagania w zakresie zbadanych parametrów. Z otrzymanych sprawozdań z badań wynikało, iż 5 próbek uległo zakwestionowaniu z powodu:

- w 3 pobranych próbkach produktu pn. „Filet z piersi kurczaka” wykryto obecność pałeczek *Salmonella* spp.,
- w 1 pobranej próbce produktu pn. „Wątroba z kurczaka” wykryto obecność *Campylobacter* spp.

- w 1 pobranej próbce produktu pn. „Kasza jaglana” wykryto przekroczenie NDP pozostałości pestycydu- permetryny.

8.3 Nadzór nad obiektami żywnościowo-żywnościowymi w letnim sezonie turystycznym.

Nadzorowi i ocenie zgodności z wymaganiami zdrowotnymi żywności i żywienia podlegają obiekty zlokalizowane w miejscowościach turystycznych i wypoczynkowych, głównych szlakach komunikacyjnych, parkingach, dworcach PKS, stacjach paliw oraz w tych obiektach w letnim sezonie turystycznym.

Na terenie naszego powiatu nie ma miejscowości wypoczynkowych. Istnieją tylko turystyczne (Opatów, Ujazd, Tudorów, Karwów, Włostów, Międzygórz), które w okresie letnim odwiedzane są przez turystów. Na terenie tych miejscowości, na dworcach PKS, przy głównych drogach krajowych, parkingach, stacjach paliw nadzorem zostały objęte: zakłady żywienia zbiorowego otwartego, punkty małej gastronomii, automaty do lodów, ciastkarnie, piekarnie, sklepy spożywcze.

W obiektach tych przeprowadzono kontrole sanitarne kompleksowe, tematyczne oraz interwencyjne.

Na stwierdzone nieprawidłowości natury sanitarno-technicznej wydawano zalecenia, które zostały zrealizowane w terminie przez osoby odpowiedzialne.

8.4 Nadzór nad obiektami żywieniowymi w miejscach wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży oraz ocena ich funkcjonowania

W 2022 r. zgłoszono 4 wypoczynki letnie i 1 wypoczynek zimowy zlokalizowane w obiektach na terenie powiatu opatowskiego. Podczas kontroli stwierdzono, że czynności związane z organizacją żywienia zostały dostosowane do warunków sanitarno-higienicznych. Jadłospisy opracowane w sposób prawidłowy. W dniu kontroli czystość bieżąca części żywieniowej bez zastrzeżeń. Nie stwierdzono uchybień natury sanitarno – higienicznej.

8.5 Nadzór nad prawidłowością znakowania wołowiny i przetworów z mięsa wołowego w obrocie

W zakresie pochodzenia oraz znakowania wołowiny w miejscach obrotu mięsem przeprowadzono 23 kontrole sanitarne, w tym:

- 4 w sklepach mięsno-wędliniarskich,
- 19 w sklepach spożywczych ze stoiskiem mięsnym.

W 9 skontrolowanych obiektach mięso wołowe pochodziło od producentów z terenu powiatu opatowskiego (ubojnie nadzorowane przez tutejszą IW).

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie śledzenia oraz znakowania wołowiny.

8.6 Nadzór nad nową żywnością oraz żywnością genetycznie modyfikowaną (GMO)

W 2022 r. skontrolowano 115 obiektów obrotu żywnością (sklepy spożywcze), zaś 91 oceniano na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego i nie stwierdzono żywności zawierającej produkty GMO. Ponadto w skontrolowanych 32 zakładach żywienia zbiorowego otwartego (łącznie z zakładami małej gastronomii) i 25 obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego, nie stwierdzono żywności zawierającej produkty GMO.

Stosowanie substancji dodatkowych potencjalnie genetycznie modyfikowanych stwierdzono w jednym z zakładów cukierniczych, w którym lecytyna sojowa stosowana jest do

produkowanych mas do wafelków. Zakład posiada świadectwo jakości od producenta, iż stosowana lecytyna sojowa jest pozyskiwana z surowca nie modyfikowanego genetycznie.

8.7 Działania podejmowane w związku z powiadomieniami w systemie RASFF

RASFF jest to system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i materiałach do kontaktu z żywnością.

W 2022 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opatowie wpłynęło 9 powiadomień alarmowych i 4 powiadomienia informacyjne dotyczące produktów niebezpiecznych dla zdrowia i znajdujących się w obrocie w nadzorowanych obiektach.

W związku z otrzymanymi powiadomieniami przeprowadzono 28 rozmów telefonicznych dotyczących konieczności wycofania z obrotu ww. produktów.

8.8 Nadzór nad suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami lub składnikami mineralnymi

W 2022 r. w aptekach/ punktach aptecznych przeprowadzono :

- 4 kontrole tematyczne w związku z poborem próbek do badań laboratoryjnych,
- 12 kontroli tematycznych w związku z oceną oznakowania suplementów diety.

Podczas przeprowadzania kontroli sanitarnych tematycznych w skontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie oceny spełnienia szczególnych wymagań odnoszących się do preparatów do początkowego żywienia niemowląt dot. ich reklamy, prowadzenia działalności promocyjnej, oferowania lub dostarczania próbek wskazanych w przepisach art. 10 rozporządzenia delegowanego (UE) 2016/127 jak również określonych w przepisach art. 25 ustawy o b. ż. i ż. oraz prezentacji i reklamy żywności dla określonych grup w odniesieniu do art. 9 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 609/2013 oraz art. 7 rozporządzenia 1169/2011.

Dokonywano także kontroli stron internetowych w zakresie:

- obecności podmiotów/przedsiębiorców z nadzorowanego terenu wprowadzających do obrotu żywność prozdrowotną, którzy nie dopełnili obowiązku zgłoszenia, rejestracji, zatwierdzenia,
- oceny oznakowania (prezentacja, reklama i promocja) żywności prozdrowotnej,
- monitorowania obecności produktów zawierających niedozwolone składniki np. johimbinę.

8.9 Podejmowanie interwencji na wniosek konsumentów lub innych instytucji

W 2022 r. otrzymano i rozpatrzono 9 interwencji.

Przeprowadzono 9 kontroli interwencyjnych podczas, których:

- w 1 obiekcie zarzuty częściowo potwierdziły się,
- w 7 obiektach zarzuty nie potwierdziły się,
- w 1 obiekcie zarzuty potwierdziły się.

8.10 Postępowanie ze środkami spożywczymi o niewłaściwej jakości zdrowotnej

W czasie przeprowadzonych kontroli sanitarnych stwierdzone zostały **środki spożywcze przeterminowane, nieprawidłowo przechowywane i posiadające niewłaściwą jakość**. Zostały one wycofane z obrotu.

8.11 Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

Nadzór ten prowadzony jest w zakresie wdrażania i przestrzegania przez przedsiębiorców wymagań określonych w przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1935/2004 z uwzględnieniem art. 15 i 16 (znakowanie i deklaracja zgodności) oraz Rozporządzenia Komisji (WE) Nr 2023/2006.

Na terenie powiatu opatowskiego nie prowadzą działalności zakłady produkcyjne, importujące materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością.

W trakcie kontroli w obiektach produkcyjnych, obrotu żywnością oraz żywienia zbiorowego nie stwierdzono nieprawidłowości w ww. zakresie. Wszystkie używane w zakładach materiały i wyroby były prawidłowo oznakowane oraz zostały dopuszczone do kontaktu z żywnością.

8.12 Podsumowanie

Stan sanitarno-higieniczny obiektów żywieniowo– żywnościowych z upływem lat ulega polepszeniu. Jest to wynikiem sprawowania właściwego nadzoru i wykonania przez przedsiębiorców zaleceń wydanych przez PPIS w Opatowie. Właściciele obiektów dostosowują swoje zakłady do obowiązujących nowych przepisów, które są spójne z przepisami Unii Europejskiej. Dzięki sukcesywnie wprowadzanej przez przedsiębiorców samokontroli (kontroli wewnętrznej opartej na zasadach GHP/GMP oraz zasad systemu HACCP), jak również systemów kontroli jakości, jakość zdrowotna produkowanych i wprowadzanych do obrotu środków spożywczych poprawia się z każdym rokiem.

9 PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Działania w sferze promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej dokonywane przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Opatowie w roku 2022 oparte były o realizację ogólnopolskich oraz wojewódzkich programów edukacyjnych, interwencje nieprogramowe, a także poprzez prowadzone kampanie informacyjne. W spełnianiu rzeczonych zadań współpracowano z organizacjami, instytucjami oraz placówkami szkolnymi. W czasie trwania stanu epidemii w 2022 roku wykonywanie celów o charakterze promocji zdrowia uzależnione były od pandemii wywołanej przez nowego koronawirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę COVID-19.

Dominująca część zamierzeń realizowana była w ramach 10 programów edukacyjnych o zasięgu zarówno ogólnopolskim, jak i wojewódzkim.

W ramach prowadzonej działalności realizowano następujące programy:

1. „Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV”.
2. „ARS, czyli jak dbać o miłość?”.
3. „Czyste powietrze wokół nas”.
4. „Bieg po zdrowie”.
5. „Nie pal przy mnie, proszę”.
6. „Znajdź właściwe rozwiązanie”.
7. „Podstępne WZW”.
8. „Znamie! Znam je?”.
9. „Wybierz życie – pierwszy krok”.
10. „Skąd się biorą produkty ekologiczne”.

Ww. programy zrealizowano ogółem w 29 placówkach oświatowo-wychowawczych.

Przystępując do realizacji zamierzeń zaplanowanych na 2022 rok podjęto współpracę ze środowiskiem lokalnym oraz instytucjami m.in.

- Komenda Powiatowa Policji w Opatowie
- Urząd Miasta i Gminy Opatów (kwartalnik OPATÓW)
- Radio Opatów
- Opatowski Ośrodek Kultury
- Świętokrzyskie Centrum Onkologii
- Dom Pomocy Społecznej w Zochcinku.

9.1 Działalność szkoleniowa i nadzorcza

Realizując zamierzenia planu w ramach interwencji programowych oraz nieprogramowych przeprowadzono:

- 129 narad wdrożeniowych oraz organizacyjnych,
- 17 wizytacji realizacji programów edukacyjnych w szkołach.

Działalność szkoleniową przeprowadzano poprzez indywidualne spotkania z koordynatorami oraz realizatorami szkolnymi programów edukacyjnych w poszczególnych jednostkach oświatowych.

Dzięki podjęciu współpracy z lokalnym radiem informacje dot. realizacji ww. przedsięwzięć kierowano do ogółu społeczeństwa powiatu opatowskiego. Na stronie internetowej oraz Facebooku PSSE w Opatowie opublikowano szereg informacji dot. działań z zakresu zdrowia publicznego oraz profilaktyki w ramach podejmowanych działań programowych oraz interwencji

nieprogramowych. Poprzez działalność medialną zwiększa się zasięg oraz efektywność podejmowanych oddziaływań prozdrowotnych.

Ze względu na sytuację epidemiologiczną w kraju podjęto działania edukacyjno-informacyjne skierowane do ogółu społeczeństwa. W ramach interwencji nieprogramowych realizowano szerokie działania z zakresu profilaktyki nowotworów – współpracując ze Świętokrzyskim Centrum Onkologii. Inicjowano działania pod kątem profilaktyki używania substancji psychoaktywnych w partnerstwie z Przedstawicielem Komendy Powiatowej Policji w Opatowie – adresatami byli zarówno uczniowie, jak i ich rodzice. Promowano także zdrowy styl życia, prawidłowe odżywianie i aktywność fizyczną wśród różnych grup wiekowych, m. in.: podczas imprezy pod nazwą „Senioralia” czy organizując spotkania edukacyjne dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym.

9.2 Wnioski

1. Adresatami działań stanowiska Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opatowie w 2022 roku były wszystkie placówki oświatowo-wychowawcze, zarówno publiczne, jak i niepubliczne oraz społeczeństwo powiatu opatowskiego. Odbiorcami działań były różnorodne grupy społeczeństwa.
2. Zrealizowanie działań podejmowanych przez PSSE w Opatowie dochodzi do skutku przy współdziałaniu z instytucjami i organizacjami. Dzięki podejmowanej współpracy poszerza się obszar i skuteczność działań prozdrowotnych.
3. Uczestnicy działań prozdrowotnych wzmocnili wiedzę dotyczącą zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej, zdrowego odżywiania oraz modelowania nawyków prozdrowotnych.

PODSUMOWANIE

Zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej są bardzo obszerne – począwszy od bezpieczeństwa żywienia i żywności, bezpieczeństwa jakości wody, zabezpieczenia przed chorobami zakaźnymi i realizację programu szczepień ochronnych, higienę środowiska, promocję zdrowia, higienę środowiska pracy, ochronę przed szkodliwymi substancjami, bezpieczeństwem preparatów chemicznych, działań w obszarze higieny dzieci i młodzieży – aż po opiniowanie i uzgadnianie projektów inwestycyjnych i infrastrukturalnych. Realizacja powyższych zadań przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Opatowie ma na celu ciągłą poprawę sytuacji sanitarnej w powiecie opatowskim.

W czasie trwania stanu epidemii COVID-19 w 2022 r. działania Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Opatowie zdominowane były panującą sytuacją epidemiczną w Polsce i polegały głównie na realizacji zadań związanych z nadzorem nad zakażeniami koronawirusem SARS-CoV-2.

W związku z obowiązującym stanem pandemii COVID-19, podejmowano działania zapobiegawcze związane z ograniczeniem ryzyka zakażenia oraz rozprzestrzeniania się nowych zakażeń oraz prowadzono intensywne działania w obszarze zdrowia publicznego.

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizowała także zadania związane z trwającym od 24 lutego 2022 r. konfliktem zbrojnym w Ukrainie w zakresie m.in. sporządzania raportów dot. przygotowania jednostki na ewentualne wystąpienie zagrożenia, informacji o uchodźcach przebywających na terenie powiatu opatowskiego, opracowywanie meldunków na temat ilości zakażeń/chorób zakaźnych wśród uchodźców z Ukrainy oraz zainteresowań szczepieniami ochronnymi w grupie dzieci i młodzieży wśród uchodźców z Ukrainy.

Działalność kontrolna Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2022 roku na terenie powiatu opatowskiego przedstawiała się następująco:

- kontrole/wizytacje – 4232,
- liczba pobranych próbek 321,
- przeprowadzonych badań – 525,
- wykonanych oznaczeń chemicznych – 51,
- wykonanych oznaczeń fizycznych - 606,
- wydanych decyzji merytorycznych – 216,
- wydanych decyzji płaćniczych – 116,
- wydanych postanowień - 6,
- nałożonych mandatów karnych - 36 na kwotę 4.730,00 zł.

Spis tabel

TABELA 1. SALMONELLOZY- ROZKŁAD ZACHOROWAŃ.....	11
TABELA 2. LICZBA PRZYPADKÓW GRYPY I ZACHOROWAŃ GRYPOPODOBNYCH	12
TABELA 3. WYKONAWSTWO SZCZEPIEŃ W ROCZNIKACH PODLEGAJĄCYCH SZCZEPIENIOM ZGODNIE Z PROGRAMEM SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH W POWIECIE OPATOWSKIM.....	14
TABELA 4. ZACHOROWANIA I ZAPADALNOŚĆ NA WYBRANE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA W POWIECIE OPATOWSKIM W LATACH 2022 I 2021	15
TABELA 5. ZESTAWIENIE KONTROLI SANITARNYCH, DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH DOTYCZĄCYCH URZĄDZEŃ WODOCIĄGOWYCH I JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI Z 2022 R.....	16
TABELA 6. FORMY OPINII SANITARNYCH WYDANYCH PRZEZ PAŃSTWOWĄ INSPEKCJĘ SANITARNA W DZIEDZINIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU W 2022 R.	21
TABELA 7. DANE LICZBOWE DOTYCZĄCE DZIAŁALNOŚCI PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ W DZIEDZINIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU W 2022 R.	22
TABELA 8. KIERUNKI BADAŃ/LICZBA POBRANYCH PRÓBEK.	37